

Kallelse till sammanträde med Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum och tid: 2021-11-09, klockan 09:00

Plats: Emanuel Möller

Förhinder anmäls till Christina Nilsson, christina.nilsson3@eslov.se, 0413-62124

Ordförande

Johan Andersson (S)

1. Val av protokolljusterare

- 2. Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2021 Kommunledningskontoret (KS.2021.0457)** Anna Nordén
(Tillgänglig för frågor)
09:05

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Checklista för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Rapport från årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, Kommunstyrelsens förvaltning

- 3. Antagnade av kommunövergripande upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022 (KS.2021.0280)** Birgitta Petersson
(Tillgänglig för frågor)
09:10

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Förslag till antagande av upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

- 4. Genomförande av vinnande förslag i Harlösa, Flyinge och Gårdstånga 2022, landsbygdsmiljonen (KS.2020.0154)** Magnus Månsson
(Tillgänglig för frågor)
09:15

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Genomförande av vinnande förslag i Harlösa, Flyinge och Gårdstånga 2022, landsbygdsmiljonen
- Kommunstyrelsens beslut § 108, 2021 Delegering av beslut om att bevilja finansiering av projektförslag inom Landsbygdsmiljonen
- Multisportarena spontanidrottsplats i Harlösa
- Aktivitetsplats i Flyinge
- Motionsspår i Gårdstånga
- Från Gårdstånga till Harlösa

- 5. Detaljplan för Örtofta 21:1 utökat planområde** Torsten Helander 09:25

(KS.2019.0638)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Detaljplan för Örtofta 21:1 utökat planområde
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 29, 2020 Positivt planbesked för detaljplan för del av fastigheten Örtofta 21:1, Eslövs kommun
- Orienteringskarta över utökat planområdet

**6. Positivt planbesked för detaljplan för Uttern 4
(KS.2021.0452)**

Torsten Helander
(Tillgänglig för frågor)
09:30

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Positivt planbesked Uttern 4
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Orienteringskarta för planområdet Uttern 4
- Borttagen på grund av personuppgifter.

**7. Förslag om att riva byggnad på fastigheten
Örtofta 15:36 (KS.2020.0267)**

Filip Preston
(Tillgänglig för frågor)
09:40

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Förslag att riva byggnad på Örtofta 15:36
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 63, 2021 Förslag att godkänna köpeavtal för fastigheten Eslöv Örtofta 15:36
- Kart- och bildmaterial över Örtofta 15:36

8. Cityindex 2021

Magnus Hulthe
Andersson,
Fastighetsägarna
09:45

Beslutsunderlag

- Cityindex Eslöv 2021

**Årlig uppföljning av det systematiska
arbetsmiljöarbetet 2021
Kommunledningskontoret**

2

KS.2021.0457

2021-10-05
Anna Nordén
+4641362931
anna.norden@eslov.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Ärendebeskrivning

Varje nämnd genomför en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet en gång per år. Syftet med den årliga uppföljningen är att säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt policy för arbetsmiljö och hälsa, föreskriften AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete samt för att uppnå förbättringar i arbetsmiljöarbetet. Rutinen följer upp arbetsmiljöarbetet och kontrollerar att exempelvis skyddsronder genomförs och andra skyldigheter på arbetsmiljöområdet följs i syfte att upprätthålla en god arbetsmiljö. Resultatet av uppföljningen ska sedan ligga som grund för kontinuerliga förbättringar av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Respektive nämnds uppföljningar ligger till grund för den kommungemensamma uppföljningen.

Beslutsunderlag

Rapport från årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet,
kommunstyrelsens förvaltning
Checklista årlig uppföljning SAM

Beredning

Checklistan för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet inom kommunstyrelsens förvaltning har genomfört tillsammans inom ramen för förvaltningsövergripande samverkan, Fösam.

Genomgången visar att det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar mycket väl över lag. Ett par förbättringsområden samt en åtgärd inom samarbetet med Företagshälsovården har identifierats.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsens arbetsutskott lägger informationen till handlingarna.

Beslutet skickas till
HR-avdelningen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Anna Nordén
Biträdande förvaltningschef

GENOMFÖRANDE

☑ Utförd

Klara rader: 54/54

Klara åtgärder: 0/1

Ansvarig: Anna Nordén

Datum: 2021-10-05 Enhet: .Förvaltningsledning (1F)

Beskrivning: Genomgång av SAM-checklistan

Deltagare: Anna Nordén, Johan Järnström

Övriga deltagare: Maria Beckman Vanja Kirkwood-Lund

ÅRLIG UPPFÖLJNING AV DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Länkat dokument: AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Besvara frågorna med ja eller nej, se definitioner nedan:

Ja: frågan behöver inte åtgärdas

Nej: frågan behöver åtgärdas snarast (för att lägga till åtgärder trycker du på symbolen för skriftnyckel).

Om du inte kan besvara fråga kryssa i N/A (ej relevant)

Frågorna som besvaras med nej ska kommenteras.

Syftet med den årliga uppföljningen(arbetsmiljörevision) är att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1. Med hänvisning till respektive paragraf ska frågorna besvaras.

I den årliga uppföljningen inkluderas även frågor som berör Diskrimineringslagen 2008:567, 3 kap aktiva åtgärder. Frågor som berör aktiva åtgärder är i sista avsnittet.

Arbetsledare tillsammans med skyddsombud/arbetsplatsombud/elevskyddsombud, samt eventuellt några medarbetare besvarar frågorna tillsammans.

(Framtagen på kommunledningskontoret 2014-07-01, senast reviderat 2019-08-27)

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.		☐	
1	Finns arbetsmiljöfaktorerna med när beslut ska fattas och åtgärder vidtas i det vardagliga arbetet?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
2	Hanteras såväl fysiska som psykologiska arbetsmiljöförhållanden i verksamheten?	Ja	☐	Vilka är de psykologiska arbetsmiljöförhållanden (enl 123) som kan bli aktuella på Kommunledningskontoret? Hur hanterar vi krav från andra förvaltningar och politik där Kommunledningskontorets medarbetare riskerar att komma i kläm. Hur fungerar kommunikation kring beslut och annan möjlighet till delaktighet? Dialog mellan chefer och Fösam under kommande år. Saker som lyfts från fackliga representanter hanteras och arbetas med.
3	Finns mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
4	Är målen kända i verksamheten?	Ja	☐	
5	Tas hänsyn till att arbetstidens förläggning kan inverka på medarbetarnas hälsa vid planering av arbetet?	Ja	☐	
	4 § Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna, skyddsombuden och elevskyddsombuden möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.		☐	
6	Ges arbetstagarna och skyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
7	Ges elevskyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?		☒	
8	Har skyddsombudet tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	
9	Finns det en fungerande samverkansgrupp som behandlar arbetsmiljöfrågorna? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
10	Är samverkansgruppens arbetsätt och uppgifter klart uttalade?	Ja	☐	
11	Deltar samverkansgruppen aktivt i förändrings – och utvecklingsarbete?	Ja	☐	
12	Genomförs regelbundna arbetsplatsträffar?	Ja	☐	
13	Diskuteras systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsträffarna?	Ja	☐	
14	Genomförs årliga utvecklingssamtal?	Ja	☐	
15	Genomförs utvecklingssamtalen tillfredsställande?	Ja	☐	
	5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Det skall finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till. Arbetsmiljöpolicy och rutinerna skall dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten.		☐	
16	Har all personal fått information om arbetsmiljöpolicy?	Ja	☐	
17	Finns skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
18	Är rutinerna kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
19	Säkerställs det att rutinerna följs i vardagsarbetet?	Ja	☐	Fösam arbetar vidare med innebörden av frågan (23) under kommande år, har vi samma syn på vad som menas och hur arbetar vi med det?
20	Är riktlinjerna för rehabilitering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
	6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om • regler som har betydelse för arbetsmiljön, • fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall, • åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt • arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö. Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det finns mer än tio arbetstagare i verksamheten.		☐	
21	Finns skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter, befogenheter och resurser?	Ja	☐	Omarbetning pågår i och med ny organisation på Kommunledningskontoret
22	Säkerställs det att fördelade uppgifter utförs?	Ja	☐	
23	Kan balans mellan uppgifter, befogenheter och resurser upprätthållas?	Ja	☐	
24	Finns rutiner för returnering av en arbetsmiljöuppgift?	Ja	☐	
25	Har chefer och arbetsledare tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	
26	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning?	Ja	☐	
27	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling?	Ja	☐	
	7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet. AFS 2018:4 13 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagare, som kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor från människor, får särskild utbildning om de smittrisker som kan förekomma i verksamheten.		☐	
28	Får nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter en bra introduktion där arbetsmiljö ingår?	Ja	☐	
29	Vet alla anställda vilka risker som förekommer i deras arbete?	Ja	☐	Uppdatering om säkerhet i Stadshuset är planerat under kommande år
30	Finns skriftliga instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter?		☒	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
31	Säkerställs det att dessa instruktioner följs?		☒	10 (123)
32	Har arbetstagarna information om gällande föreskrifter för sitt arbete?	Ja	☐	
	8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.		☐	
33	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker fortlöpande både vad gäller den fysiska och den psykiska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
34	Dokumenteras riskbedömningarna?	Ja	☐	
35	Hanteras riskbedömningarna inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
36	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker vid planering av och beslut om exempel ny eller ändrad verksamhet?	Ja	☐	
	9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.		☐	
37	Finns det rutiner för tillbudshantering?	Ja	☐	
38	Säkerställs det att de följs?	Ja	☐	Kommunledningskontoret har inte fått in några tillbud, men vill gärna påminna alla medarbetare om att det är viktigt att anmäla tillbud, särskild satsning under året.
39	Utreds ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	Ja	☐	
40	Följs ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud upp?	Ja	☐	
41	Hanteras kunskap om de tillbud och olycksfall som förekommer inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
42	Görs en skriftlig sammanställning av tillbud och olycksfall på arbetsplatsen?	Ja	☐	
43	Görs en regelbunden uppföljning av sjukfrånvaron på arbetsplatsen?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel		
	10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärder ska vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.		☐	11 (123)		
44	Finns det skriftliga handlingsplaner för de åtgärder som inte kan genomföras direkt?	Ja	☐			
45	Följs åtgärder i handlingsplanen upp systematiskt?	Ja	☐	Utvärdera nuvarande uppföljning i Fösam		
46	Kontrolleras och utvärderas genomförda åtgärder?	Ja	☐			
	12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.		☐			
47	Används företagshälsovården och HR-funktionen i arbetsmiljöärenden?	Ja	☐			
48	Fungerar kontakten med företagshälsovården tillfredsställande?	Nej	☐	Det har under våren varit svårigheter att få tider inom avtalad tid, återkoppling på en arbetsmiljökartläggning drog ut på tiden och skapade oro i arbetsgruppen. Vid minst ett tillfälle har Avonova inte återkommit vid kontakt.		
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
1	Följ upp avtalet med Företagshälsovården	Dialog om vad som görs kring avtalet med Företagshälsovården. Information till alla chefer om hur de ska agera när avtalet inte följs.	Nordén, Anna	Utmärkning, varning, rutiner	Planerad	2021-12-31 Klar ☐
49	Finns det tillräckliga resurser för att hantera arbetsmiljöärenden? (Om nej, motivera)	Ja	☐			

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	<p>Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund.</p> <p>Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.</p>		☐	12 (123)
50	Är riktlinjerna mot kränkande särbehandling och diskriminering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
51	Säkerställs det att riktlinjerna följs?	Ja	☐	
52	Undersöker, åtgärdar och följer arbetsgivaren upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena på ett sådant sätt att kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas?	Ja	☐	
53	Dokumenteras det löpande arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter? (Till exempel genom undersökning av risker, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering)	Ja	☐	
54	Sker det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter i samverkan med arbetstagarerna (i LOSAM, FÖSAM och CESAM representerade av fackliga organisationerna)?	Ja	☐	

UPPFÖLJNING

Klara rader: 54/54

Klara åtgärder: 0/1

Uppföljningsansvarig

Nordén, Anna

Klar

Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

2021-11-01
Anna Nordén
+4641362931
anna.norden@eslov.se

Rapport från årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, Kommunstyrelsens förvaltning

Nedan redovisas paragraferna i AFS 2001:1 och diskrimineringslagen kap 3 Aktiva åtgärder § 1 tillsammans med delar av svar på årets checklista för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Checklistan har gått igenom och besvarats i förvaltningsövergripande samverkansgrupp Fösam.

3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet ingår som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.

Arbetsmiljöfaktorer finns med när beslut fattas och åtgärder vidtas i det vardagliga arbetet. Fysiska såväl som psykiska arbetsmiljöförhållanden hanteras i verksamheten. Frågor som lyfts från fackliga representanter hanteras inom samverkan.

Vid genomgång av checklistan i Fösam har det identifieras ett förbättringsbehov uppmärksammat av de fackliga representanterna att arbeta vidare med i samverkan under det kommande året. Kommunledningskontorets personal har en särställning i kommunen. Vilka är de psykologiska arbetsmiljöförhållanden som kan bli aktuella på Kommunledningskontoret? Hur hanterar vi krav från andra förvaltningar och politik där Kommunledningskontorets medarbetare riskerar att komma i kläm?

En annan fråga att diskutera vidare kring är hur kommunikation kring beslut och annan möjlighet till delaktighet fungerar på medarbetarnivå.

4 § Arbetstagare, skyddsombud och i de fall elevskyddsombud finns ges möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Samverkan i förvaltningen är välfungerande och det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar på Kommunledningskontorets avdelningar.

5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

Förvaltningen har kända rutiner. Det finns mycket bra information på intranätet för den som vill veta eller har frågor. Frågan om det säkerställs att rutinerna följs i vardagsarbetet kommer att följas upp i samverkan under det kommande året så att alla har samma syn på vad som ingår och vad det kan betyda rent praktiskt

6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om

- regler som har betydelse för arbetsmiljön,*
- fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall,*
- åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt*
- arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö.*

Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det.

Det finns en skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter och det säkerställs att uppgifterna utförs. Arbetsmiljöarbetet och förutsättningarna för det följs upp i samtal mellan Biträdande förvaltningschef och avdelningschefer. Strukturen och arbetsmiljödelegeringarna kommer revideras under hösten 2022.

7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en

tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet.

Det råder en enighet om att nyanställda och inhyrd personal får en bra introduktion där arbetsmiljö ingår. Det finns en dialog om risker, särskilda satsningar har gjorts under året för att säkerställa en god arbetsmiljö i samband med distansarbete på grund av pandemin. Under året som kommer ska Kommunledningskontoret delta i en utveckling av rutiner för säkerhet i stadshusets lokaler och göra dessa rutiner kända i arbetet.

8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.

I enlighet med rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete undersöks, bedöms och åtgärdas uppkomna risker fortlöpande både vad gäller den fysiska som den psykiska och sociala arbetsmiljön. Riskbedömningar dokumenteras och lyfts i samverkan. Vid omorganisationer eller förändringar i verksamheten bedöms risker genom en skriftlig riskbedömning och handlingsplan som följs upp och åtgärdas.

9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.

Alla tillbud och arbetsskador registreras i riskhanteringssystemet KIA. Förvaltningen har väl kända rutiner och allt som rapporteras följs upp. Antalet tillbud är dock i princip obefintliga. Fösam kommer fortsätta titta på frågan och på olika sätt arbeta för att påminna alla medarbetare om vikten av att anmäla tillbud.

10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs

omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.

Förvaltningen arbetar i enlighet med föreskrifterna. Under pandemiåret har en del planerade åtgärder och undersökningar inte gått att genomföra på grund av hemarbete. En ny skyddsronde kommer att genomföras under hösten, och åtgärder som kvarstår kommer föras över i den handlingsplan som görs under skyddsronden. Fösam kommer ha en dialog under året kring om systematiken i uppföljningen behöver förändras.

12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.

Förvaltningen upplever att Företagshälsovården och HR-funktionen används i arbetsmiljöärenden. Dock har det under våren varit flera tillfällen då Företagshälsovården inte kunnat erbjuda tjänster inom avtalad tid, varit i dröjsmål med återkoppling av utförda insatser, eller helt enkelt inte svarat på förfrågan. Denna fråga är den enda riktigt skarpa frågan om genomgång av checklistan för systematiskt arbetsmiljöarbete som kräver åtgärd. Den planerade åtgärden är att följa upp de rutiner som gäller vid avtalsbrott och dialog med avtalslutande parter för att nå en förbättring. Det finns tillräckliga resurser för att hantera arbetsmiljöärenden.

Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund. Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Riktlinjerna mot kränkande särbehandling och diskriminering är kända på samtliga avdelningar. Arbetsgivaren undersöker, åtgärdar och följer upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena på ett sådant sätt att kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas. Det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter sker tillsammans i våra samverkansnivåer.

Förbättringsområden:

Förbättring med åtgärd:

- Säkerställa att Företagshälsovården levererar det vi avtalat i tid.

Förbättring/dialog där arbetet redan fungerar tillfredsställande men kan bli bättre:

Följa utvecklingen och undersöka eventuellt förändrade behov av verktyg eller stöd för att upprätthålla balansen mellan uppgifter, befogenheter och resurser även under pandemin och distansarbetet.

- Samverkan kring särskilda psykologiska arbetsmiljöförhållanden för kommunledningskontorets medarbetare.
- Kommunikation och delaktighet
- Arbeta med att få in fler tillbudsansmälningar
- Följa upp systematiken i utvärdering av handlingsplanen som tas fram efter skyddsround

Anna Nordén
Biträdande förvaltningschef

**Antagnade av kommunövergripande
upphandlings- och genomförandeplan för varor
och tjänster 2022**

3

KS.2021.0280

2021-10-14

Birgitta Petersson

+4641362449

birgitta.petersson@eslov.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag till antagande av upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Ärendebeskrivning

I kommunstyrelsens delegeringsordning framgår att en kommunövergripande upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster årligen ska fastställas av kommunstyrelsens arbetsutskott inför kommande budgetår. För avgränsning av varu- och tjänsteområdet hänvisas till Eslövs kommuns Riktlinjer för inköp och upphandling avsnitt 2.2.

Upphandlings- och genomförandeplanen bygger på av nämnderna beslutade verksamhetsspecifika upphandlings- och genomförandeplaner för respektive förvaltning. Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås anta den kommunövergripande upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022.

Beslutsunderlag

Eslövs kommuns upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Delegeringsordning för kommunstyrelsen att gälla från den 12 april 2021

Riktlinjer för inköp och upphandling, antagna att gälla fr o m 15 oktober 2020

Kultur- och fritidsnämndens beslut § 54, 2021: Fastställande av upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Kultur- och fritidsnämndens Upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Service-nämndens beslut § 112, 2021: Fastställande av upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster inom Serviceförvaltningen 2022

Service-nämndens Upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Barn- och familjenämndens beslut § 92, 2021: Fastställande av upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Barn- och familjenämndens verksamhetsspecifika upphandlingar via extern part i upphandlings- och genomförandeplanen 2022

Barn- och familjenämndens Upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut § 80, 2021: Fastställande av upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens Upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 163, 2021: Upphandlings- och genomförandeplan 2022

Vård- och omsorgsnämndens beslut § 113, 2021: Fastställande av upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Vård- och omsorgsnämndens Upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022

Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsspecifika upphandlingar via extern part i upphandlings- och genomförandeplanen 2022

Beredning

Verksamhetens behov

Verksamheternas behov av varor och tjänster har identifierats och sammanställts av förvaltningarnas inköpsansvariga i samarbete med Inköps- och upphandlingsavdelningen på Kommunledningskontoret i en preliminär upphandlings- och genomförandeplan för varje förvaltning.

Hållbarhetsfokus

Under året har varje upphandling i förvaltningarnas preliminära upphandlings- och genomförandeplaner analyserats av kommunens hållbarhets- och utvecklingsstrateger på Miljö och Samhällsbyggnad och på Tillväxtavdelningen på Kommunledningskontoret enligt en av Inköps- och upphandlingsavdelningen framtagna modell med tjugofyra (24) hållbarhetsaspekter – tolv (12) miljömässiga hållbarhetsaspekter, åtta (8) sociala hållbarhetsaspekter samt fyra (4) ekonomiska hållbarhetsaspekter. Modellen bygger på de sjutton hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och kommunens politiska Handlingsprogram 2019-2022. På så sätt har de upphandlingar, vilka ska prioriteras utifrån ett samlat hållbarhetsperspektiv, utkristalliserats.

IT, dataskydd och informationssäkerhet

Även kommunens specialister inom IT, dataskydd, informationssäkerhet och juridik har analyserat varje upphandling i de preliminära upphandlings- och genomförandeplanerna utifrån nämnda perspektiv, för att belysa behov av specifika krav samt risk- och konsekvensanalyser inför att förvaltningarnas upphandlings- och genomförandeplaner behandlades i nämnderna.

Strategisk upphandlingssamordning

Utöver de värdeskapande aspekter och nödvändiga perspektiv som uppges ovan har den kommunövergripande upphandlings- och genomförandeplanen tydliggjort att samordning av verksamheternas behov skulle innebära högre kostnadseffektivitet,

resursoptimering, ökad digitalisering och IT-säkerhet. Ett sådant exempel är de upphandlingar som nämnderna tagit upp i sina planer gällande elektronisk identifiering, digitala lås, trygghetslarm, lås- och larmteknik samt tillhörande verksamhetssystem, där en synkronisering torde innebära effektivisering och kostnadsbesparingar. För att upphandla långsiktigt optimala lösningar förutsätts att kommunen har en beslutad strategisk IT- och digitaliseringskarta att förhålla sig till.

Genomförande

Av de upphandlingar som nämnderna tagit upp har tjugofyra (24) interna upphandlingar och tjugoåtta (28) externa upphandlingar lyfts i den kommunövergripande upphandlings- och genomförandeplanen 2022. Härutöver finns ett väsentligt antal direktupphandlingar och förnyade konkurrensutsättningar som inte är upptagna i planen.

Upphandlings- och genomförandeplanen är avhängig att verksamheterna säkerställer att erforderliga beslut är på plats, att risk- och konsekvensanalyser genomförts, samt att verksamheternas sakkunniga, kommunens hållbarhetsstrateger och specialister deltar i arbetet i den utsträckning som erfordras. Vidare förutsätter planen att externa samverkansparter även fortsättningsvis genomför gemensamma upphandlingar. Sedan 2015 har närmare tjugo (20) sådana gemensamma upphandlingar upphört att genomföras, detta gäller även några av de upphandlingsområden som redovisas för 2022. Inköps- och upphandlingsavdelningen har belyst detta i samband med sin omvärldsbevakning inför budgetarbetet 2022.

I de fall upphandlingarna överprövas är inte överprövningsperioden inräknad i planen. En överprövning fördröjer genomförandet av en upphandling med minst sju (7) månader.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

- **att** anta kommunövergripande upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2022.

Beslutet skickas till

Styrelsen och samtliga nämnder

Eva Hallberg
Kommundirektör

Susanna Karlsson
Inköps- och upphandlingschef

**Genomförande av vinnande förslag i Harlösa,
Flyinge och Gårdstånga 2022,
landbygdsmiljonen**

4

KS.2020.0154

2021-10-25

Magnus Månsson

+4641362472

magnus.mansson@eslov.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Genomförande av vinnande förslag i Harlösa, Flyinge och Gårdstånga 2022, landsbygdsmiljonen

Ärendebeskrivning

I den styrande majoritetens budget för 2020 står det att ”Kommunen kommer [...] ge de boende på landsbygden direkt inflytande över årliga investeringsmedel med 1 mnkr första året 2020 och därefter 1,5 mnkr per år”. Kommunstyrelsen antog riktlinjerna för landsbygdsutveckling den 30 mars 2020, och under 2021 har den andra omgången genomförts i området kring Harlösa, Flyinge och Gårdstånga.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut § 108, 2021 Delegering av beslut om att bevilja finansiering av projektförslag inom Landsbygdsmiljonen
Multisportarena/spontanindrottsplats i Harlösa
Aktivitetsplats i Flyinge
Motionsspår i Gårdstånga
Från Gårdstånga till Harlösa

Beredning

Förslagen har lämnats av medborgare och sedan röstats fram av boende i området. Varje boende har kunnat lämna tre röster per person och man har röstat fram de vinnande förslagen. Tjänstepersoner från Kommunledningskontoret och Miljö och Samhällsbyggnad har sedan berett förslagen.

102 förslag lämnades in från de boende varav 36 förslag gick vidare till omröstning. Varje röstande kunde lämna tre röster och totalt lämnades 1080 röster. Detta är en minskning jämfört med 2020 då 2956 röster lämnades.

De vinnande bidragen blev:

Harlösa – Multisportarena/spontanindrottsplats i Harlösa (10,8% av rösterna;109 st)

Flyinge – Aktivitetsplats i Flyinge (15,5% av rösterna;156 st)

Gårdstånga – Motionsspår i Gårdstånga (8,9% av rösterna;90 st)

Kommunledningskontoret

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: Kommunstyrelsen@eslov.se | www.eslov.se

1(2)

Förslaget ”Från Gårdstånga till Harlösa” fick fler röster än ”Motionsspår i Gårdstånga” (10% av rösterna – 101 st) men Kommunledningskontoret föreslår att ”Motionsspår i Gårdstånga” genomförs. Dels beroende på att riktlinjerna garanterar att ett projekt kopplas till byn, men även för att motionsspåret kan ses som en början på ett i framtiden möjligt rekreativstråk mellan Gårdstånga och Harlösa som beskrivs i förslaget ”Från Gårdstånga till Harlösa”.

De vinnande förslagen kan bli mer komplicerade att genomföra jämfört med året tidigare. Förslagen från Harlösa och Flyinge är båda omfattande och kommer inte att kunna genomföras i sin helhet med den budget som finns tillgänglig. Därför måste en prioritering göras i samarbete med förslagsställarna. Lämpliga platser måste utredas så att det finns möjlighet i framtiden att utveckla förslagen i enlighet med förslagets ursprungliga intention. Förslaget i Gårdstånga innefattar en ny bro över Kävlingeån men denna kommer inte att kunna genomföras både av kostnadsskäl och eventuell negativ påverkan på åns flöde. Även här måste en dialog föras med förslagsställaren inför genomförandet. I alla tre fall kan det bli aktuellt med nyttjandeavtal med markägare och detta kan försvåra genomförandet. I dialogerna och eventuell avtalsskrivning måste Kommunledningskontoret samarbeta med Miljö och Samhällsbyggnad.

Samtliga projekt redovisas, inklusive ekonomi, till kommunstyrelsen innan 2022 års utgång, men det är inte troligt att projekten är genomförda under 2022 på grund av projektens komplexitet.

Förslag till beslut

- Förslag om Multisportarena/spontanidrottsplats i Harlösa, Aktivitetsplats i Flyinge och Motionsspår i Gårdstånga utses till vinnande bidrag i omröstning om landsbygds miljön och beslutet skickas för kännedom och verkställande till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och Kommunledningskontoret. Finansieringen sker genom medel avsatta för landsbygdsutveckling.
- Status för samtliga projekt redovisas till kommunstyrelsen innan utgången av 2022.

Beslutet skickas till

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Sökande Harlösa

Sökande Flyinge

Sökande Gårdstånga

Byalagen i Harlösa, Flyinge och Gårdstånga

Eva Hallberg
Kommundirektör

Katarina Borgstrand
Tillväxtchef

Kommunstyrelsen

§ 108

KS.2020.0154**Delegering av beslut om att bevilja finansiering av projektförslag inom Landsbygdsmiljonen****Ärendebeskrivning**

I den styrande majoritetens budget för 2020 avsätts investeringsmedel för landsbygdsutveckling. För 2020 avsätts 1 mnkr och för 2021 och framåt avsätts 1,5 mnkr årligen. De boende ska ha direkt inflytande över dessa utvecklingsmedel.

Många förslag har inkommit från etapp 1 som innefattar Hurva, Kungshult och Löberöd. Kommuninvånarna har fått rösta på bidragen i dialogportalen. Allt i enlighet med Riktlinjer för landsbygdsutveckling.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Delegering av beslut om att bevilja finansiering av projektförslag inom Landsbygdsmiljonen
- Riktlinjer för landsbygdsutveckling, antagen av kommunstyrelsen 2020-03-30

Beredning

Det behövs ett formellt beslut efter kommuninvånarnas röstning om vilka projekt som ska beviljas medel från Landsbygdsmiljonen. Kommunstyrelsen vill delegera detta ansvar till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Beslut

- Ansvaret för att fatta beslut om vilka projekt som ska finansieras ur landsbygdsmiljonen till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Datum
Handläggare
Telefon/mobil
E-post

Mottagarens namn
Mottagarens gatu- eller boxadress
Mottagarens postnummer och ort

Multisportarena/spontanidrottsplats i Harlösa

Beskrivning

En spontanidrottsplats som kan användas av alla under hela året skulle främja till social samvaro och fysisk aktivitet. En multibana som kan användas till flera olika sporter till exempel fotboll, handboll, basket och bandy. I Hörby kommun finns en arena för spontanidrott med bland annat multiarena med konstgräs, 40x20 meter för fotboll, handboll och bandy. Nu finns det få ytor i Harlösa som kan användas under den skånska oftast leriga vintern. Basketkorgar och grusplanen vid skolan är inte tillgängliga under lov eftersom fritidshemmet har verksamhet där.

Länk(ar) till relaterad information

<https://www.horby.se/uppleva-och-gora/idrott-motion-och-friluftsliv/arenan-for-spontanidrott/>

Beslut

2021-08-18

Förslaget går vidare till omröstning.

Datum
Handläggare
Telefon/mobil
E-post

Mottagarens namn
Mottagarens gatu- eller boxadress
Mottagarens postnummer och ort

Aktivitetsplats i Flyinge

Beskrivning

Flyinge med omnejd bebos av personer i alla åldrar och flertalet är familjer med mor eller farföräldrar i närheten.

Möjligheterna till att umgås utomhus kring en aktivitet är begränsade vilket detta förslag vill ge en möjlig lösning på.

Byn är berikad med trevliga gångstråk och naturreservatet som ligger intill är välbesökt och en trevlig plats att vara på under hela året.

Dock saknas en större aktivitetsplats där flera generationer kan umgås utifrån sina förutsättningar.

Att skapa ett utrymme som motiverar rörelse, lek och friluftsliv hade berikat bygden med något som idag saknas, och i förlängningen skapat en yta för spontana möten.

En kombination av utegym, lekplats, grillplatser och en spårcentral hade kunnat fylla detta behov.

Idag finns det en lekplats inne i ett av bostadsområdena, denna är lite och dold för de som inte vet att den finns där. Där är dåligt med möjlighet att sitta för de som har behovet av de, samt att utrustningen är sliten och begränsad då det vid fler än fem barn på lekplatsen gärna blir trångt.

Att skapa grillplatser där flera familjer kan träffas samtidigt i kombination med ett större lekområde som främjar upptäckande och fantasi hos de barn som är där, kanske tillsammans med vuxna hade involverat fler element i leken och verkat utvecklande för besökarna.

I kombination med möjligheter för fysisk träning i form av ett utegym och en spårcentral hade platsen kunnat vara ett levande centrum och samlingsplats för områdets kommuninvånare.

Om platsen placeras i närheten av skolområdet kommer det automatiskt i närheten av biblioteket som är kommunens informationscentrum för bygden. Detta hade medfört ett aktivt uteliv i byn, en starkare koppling till kommunen via en informationstavlor och biblioteket samt en naturlig uppmaning till rörelse och fysisk aktivitet.

Viktigt är att flertalet aktiviteter kan pågå parallellt och med goda avstånd. Exempelvis bör en förälder kunna träna på utegymmet samtidigt som barnen

leker på lekplatsen intill, detta skall kunna ske samtidigt och i samförstånd med de som spelar boul eller grillar på någon av de intilliggande grillplatserna.

För att än mer göra denna plats till ett centrum kan intressen kopplas hit så som rekoringar, samåkningsparkeringar etc.

En möjligheternas plats som efter upprättande kan leva vidare med de idéer kommunens invånare har och bli en levande plats för möten och utbyten.

Bifogat finns länkar till information och förklaringar på delar av de aktiviteter som föreslås i förslaget samt dess positiva fördelar.

Länk(ar) till relaterad information

<https://hushallningssallsskapet.se/forskning-utveckling/reko/starta-och-driva-reko-ring/>

<https://centrumforidrottsforskning.se/wp-content/uploads/2015/10/Inne-med-gym-ute.pdf>

https://stud.epsilon.slu.se/5564/7/kronqvist_t_130429.pdf

Beslut

2021-08-18

Förslaget går vidare till omröstning. Om förslaget vinner måste en lämplig plats utredas och platsens innehåll måste anpassas till den budget som finns inom denna satsning. Allt som tas upp i förslaget kommer inte att kunna genomföras, men förslagets andemening kan tas tillvara.

Datum
Handläggare
Telefon/mobil
E-post

Mottagarens namn
Mottagarens gatu- eller boxadress
Mottagarens postnummer och ort

Motionsspår i Gårdstånga

Beskrivning

Ett motionsspår i gårdstånga med grusad gång, som går över kävlingeån och runt till kyrkan. Gärna minst 5km

Beslut

2021-08-18

Förslaget går vidare till omröstning. Om förslaget skulle vinna måste markägare ge sitt godkännande för att förslaget ska kunna bli verklighet, eftersom kommunen inte äger marken. En bro över Kävlingeån måste utredas vidare eftersom åns flöde inte får påverkas.

Datum
Handläggare
Telefon/mobil
E-post

Mottagarens namn
Mottagarens gatu- eller boxadress
Mottagarens postnummer och ort

Från Gårdstånga till Harlösa

Beskrivning

Vårt förslag är att ha en gångväg intill Kävlingeår som börjar i Gårdsånga vidare till Flyinge - Holmby - Hammarlunda - Revinge , Harlösa och ända fram till Vombsjön. Längs sträckan kan även finnas rastplatser, spångar i vattensjuka område, någon brygga att anlägga kanot eller fiska ifrån.

Bifogade filer

 Kartskiss.jpg [Ladda ner](#)

Beslut

2021-08-19

Förslaget går vidare till omröstning. Om förslaget vinner måste platsens innehåll anpassas till den budget som finns inom denna satsning. Marken ägs inte av kommunen utan därför måste markägare ge sitt tillstånd till förslagen. En del av marken är dessutom naturreservat vilket kan försvåra satsningen. Allt som tas upp i förslaget kommer inte att kunna genomföras, men förslagets andemening kan tas tillvara.

Detaljplan för Örtofta 21:1 utökat planområde

5

KS.2019.0638

2021-10-25

Torsten Helander

+4641362995

torsten.helander@eslov.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Detaljplan för Örtofta 21:1 utökat planområde

Ärendebeskrivning

Slättäng AB har, genom kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 29, den 10 mars 2020, beviljats positivt planbesked för del av fastigheten Örtofta 21:1. Området ligger omedelbart söder om befintliga Vaggarp. Sökanden har sedan dess bland annat låtit genomföra en arkeologisk utredning för området varvid vissa fornlämningar konstaterats. Sökanden har också varit i kontakt med två olika konsulter för rådgivning i tänkbara utvecklingsmöjligheter för området.

Sökanden har sedan i våras tillsammans med sina konsulter, i dialog med planenheten framkastat tanken på en, till Örtofta och station bättre knuten bebyggelse och ett större planområde. Sedan i våras ligger resultaten av de arkeologiska utredningarna klara. Dessa tillsammans med sökandens konsultarbeten och den dialog som förts med planenheten har lett till en enighet om att det vore lämpligt att pröva en större bebyggelse än ursprungligen tänkt.

Då planområdet utvidgas vill tillväxtavdelningen nu informera om och genom beslut bekräfta denna kursändring.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut om positivt planbesked § 29, 2020
Orienteringskarta över utökat planområde

Beredning

Översiktsplan

Relationen mellan Örtofta och Vaggarp, kan ses på olika sätt. Man kan se dem som två små, relativt oberoende samhällen skilda åt av mellanliggande slott och järnväg. Eller man kan se dem som delar i en sammanhängande ort. Hittills har utvecklingen av bebyggelsen präglats av det första synsättet. Begränsade bebyggelseenklaver som etablerats utifrån sina egna villkor och begränsningar, med relativt liten inbördes kontakt. Eslövs kommuns översiktsplan (ÖP) ger också uttryck för detta synsätt.

Kommunledningskontoret

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: kommunstyrelsen@eslov.se | www.eslov.se

1(3)

Utpekat område för tillkommande bebyggelse är kopplad till Vaggarp, men inte lika tydligt mot Pågatåg och Örtofta. Att koppla ny bebyggelse till järnvägen och Örtofta är dock en tydligt formulerad intention i ÖP och ett motiv för en utbyggnad i området. Områdets *geografiska utsträckning* motsvarar inte helt översiktsplanens *intentioner* framför allt när det gäller denna koppling. Även bebyggelsens omfattning i ÖP är av karaktären, en försiktig utbyggnad av Vaggarp, snarare än att mera offensivt ta vara på hela områdets möjligheter.

Planområdet

Det tidigare sökta detaljplanebeskedet omfattade också bara området knutet till Vaggarp. Nu föreslagna revidering av detaljplaneområdet syftar till att bättre koppla mot stationen och helheten Örtofta/Vaggarp. Bebyggelsen är också mera omfattande tilltänkt, än tidigare planbesked redovisar. Pågatågstationen och den mångåriga etablerade och varierade bebyggelsemiljön, utgör ett starkt motiv för att medge en större tillkommande bebyggelse i ett attraktivt sammanhang.

Historik

Utvecklingen i Örtofta/Vaggarp har de senaste årtiondena varit svag inte minst beroende på en brist på planer och byggbar mark. Sedan pågatågsstationens tillkomst har i princip ingen mark varit tillgänglig för ny bebyggelse. I övrigt bjuder Örtofta/Vaggarp på en, ur många synpunkter komplex, levande och spännande boende- och livsmiljö, som under en längre tid varit underutnyttjad.

Motiven för ett större planområde sträcker sig ända tillbaka till slutet av 1900-talet. Då fanns mera storslagna påbörjade planer, som till och med sträckte sig över Kävlingeån, kommungräns och Håstad. Planerna föll dock av olika anledningar i glömska. Nuvarande förslag till utvidgning motsvarar långt ifrån dessa planer, men de kan ändå påminna om att tankar på att utnyttja områdets möjligheter mera offensivt funnits länge. För detta krävs dock detaljplaner och marktillgång, båda nu aktuella genom sökandens intentioner.

Frågeställningar och planprogram

Med ett utökat planområde aktualiseras också frågeställningar, om bland annat trafikföring och ianspråktagande av jordbruksmark. Men också frågor om planområdets avgränsning och etappvis utbyggnad behöver studeras. Preliminärt bedöms reviderat planområdet begränsas av Vångavägen i väst och fastighetens gränser i söder, öster och norr. Detta motsvarar ytterligare cirka 20 ha mot tidigare planbesked 10 ha. Av de 20 tillkommande kommer relativt stora ytor avsättas i form av respektavstånd för strandskydd, fornminnen mm, men också kommunal service och allmän plats. Området bedöms totalt efter utökning, beroende på bebyggelsestyp, kunna rymma mellan 150 fribyggartomter (i befintlig Vaggarpstorlek) och 400 bostäder (villor, radhus, stadsvillor och service, blandat). Planbesked och planuppdrag finns redan, men då utvidgningen av planområdet går utanför det som översiktsplan redovisar, avses planarbetet inledas med ett planprogram, i vilket utgångspunkter mål och frågeställningar redovisas och samråds kring.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att planområdet för Detaljplan för Örtofta 21:1 utvidgas till att även omfatta hela fastigheten öster om Väggarpsvägen.

Beslutet skickas till

Slättäng AB, Slättäng, 241 93 Eslöv
VA SYD, registrator@vasyd.se
Miljö och Samhällsbyggnad

Eva Hallberg
Kommundirektör

Katarina Borgstrand
chef Tillväxtavdelningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 29

KS.2019.0638**Positivt planbesked för detaljplan för del av fastigheten Örtofta 21:1, Eslövs kommun****Ärendebeskrivning**

Slättäng AB har inkommit med en begäran om planbesked för fastigheten Örtofta 21:1 den 16 december 2019. Sökanden önskar pröva lämpligheten av ett utbyggnadsområde omedelbart söder om Väggarp. Området är strax under tio hektar och har enligt ansökan som mål att omfatta blandad bostadsbebyggelse och kommunal service med 80 till 100 radhus /kedjehus och villor.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Positivt planbesked för detaljplan för del av Örtofta 21:1, Eslövs kommun
- Begäran om planbesked Eslöv Örtofta 21:1, inkom 16 december 2019
- Projektplan; Planbesked och planuppdrag Örtofta 21:1
- Orienteringskarta över planområdet enligt ansökan Örtofta 21:1

Beredning

Området är ungefär så stort som befintliga Väggarp och motsvarar i huvudsak det område som är utpekad i översiktsplan som lämpligt för tillkommande bebyggelse. Områdets mera exakta omfattning och innehåll kan under planarbetet komma att revideras.

Området bjuder på en omgivning som i många hänseenden är attraktiv ur bebyggelsesynpunkt. Här finns spännande naturförutsättningar med vatten, skog, åker och äng, allt från medeltida slottsmiljö, kyrka och vägstrukturer, till bostadsbruks- och fabriksmiljöer. Här finns också befintlig infrastruktur och goda kommunikationer och inte minst närhet till Eslövs stadsområde och Lund. Naturvårdsprojekt och tillgängliggörande av Kävlingeån pågår i närheten. Cykelväg till Kävlinge finns och Lund planerar för cykelväg till närliggande Håstad. Till Eslöv finns bra cykelväg via Ellinge i stora delar av sträckan. Örtofta-Väggarp har under en tid stått still i sin utveckling som boendeort och skulle behöva, och vinna, på ett komplement.

Sammantaget är området en väl utvecklingsbar resurs och därför lämpligt att planlägga. Planavtal avses tecknas innan planarbetet påbörjas och eventuella genomförandeavtal avses stå klart senast innan planen antas.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Yrkanden

Catharina Malmborg (M) yrkar med instämmande av Janet Andersson (S) bifall till Kommunledningskontorets förslag till beslut.

Beslut

- Positivt planbesked lämnas för detaljplan för del av fastigheten Örtofta 21:1, Eslövs kommun
- Kommunledningskontoret ges i uppdrag att upprätta detaljplan för del av fastigheten Örtofta 21:1, Eslövs kommun.

Beslutet skickas till

Slättäng AB, Slättäng, 241 93 Eslöv
VA SYD, registrator@vasyd.se
Räddningstjänsten, info@rsyd.se
Miljö och Samhällsbyggnad

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Orienteringskarta över Planområdet.

Rött: Tidigare beviljat planbesked

Blåstrecket: Föreslagen utökning

Positivt planbesked för detaljplan för Uttern 4

6

KS.2021.0452

2021-10-24

Torsten Helander

+4641362995

torsten.helander@eslov.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Positivt planbesked Uttern 4

Ärendebeskrivning

Sökanden inkom den 3 maj 2018 med begäran om planbesked för fastigheten Uttern 4 i centrala Eslöv. Sökande önskar att utöka byggrätten för bostäder inom fastigheten och samtidigt skapa en trevlig boendemiljö.

Beslutsunderlag

Begäran om planbesked för fastigheten Uttern 4, daterad 2021-09-29.

Projektplan detaljplan för Uttern 4, Eslöv stad, daterad 2021-10-24.

Orienteringskarta för fastigheten Uttern 4, daterad 2021-10-24.

Beredning

Planområdet omfattar Uttern 4, som är en centralt belägen fastighet mellan Norregatan och Marieholmsbanan. På fastigheten stod, till nyligen, ett gatuhus i 1,5 plan, vilket uppfördes som bostadshus på 1890-talet. Huset var en längre tid vanskött med igensatta fönster och dörrar. Huset revs i början av 2021 och nytt bygglov har beviljats på samma plats. Byggnadsarbeten för det nya huset är påbörjade. På husets baksida ligger en djup men smal tomt med en igenväxt gårdsyta.

Gällande detaljplan för fastigheten tillåter bostadsändamål samt mindre handelsverksamhet i markplan. Byggrätten är i princip begränsad till den yta där befintligt gatuhus stod. I övrigt får fastigheten endast bebyggas med uthus och garage och till viss del inte bebyggas alls. Närmast Marieholmsbanan är del av fastigheten planlagd för allmän plats, detaljplanen har i denna del inte blivit genomförd, men avsåg en passage längs järnvägen från Stadsmuseum till Föreningstorget.

Syftet med projektet är att i en detaljplan pröva lämpligheten att utöka byggrätten för bostäder i gårdshus, placerade i fastighetsgräns mot norr och söder samt mot öster. Liknande byggnadsskick finns på flera fastigheter i kvarteret.

Kommunledningskontoret ställer sig positiva till att pröva lämpligheten att utöka byggrätten för bostadsändamål inom fastigheten. En utbyggnad av bostäder inom fastigheten innebär förtätning i ett kollektivtrafiknära läge, vilket går i linje med översiktsplanens utvecklingsstrategi vad gäller bebyggelsestrukturen i stad och byar. En av utvecklingsstrategierna i översiktsplanen är också att kulturhistoriska värden stärks i alla om- och nybyggnadsprojekt, vilket är av stor vikt att beakta i kommande planarbete för fastigheten Uttern 4. Gårdsmiljön bjuder, med en måttlig exploatering, möjlighet till en bra bostadsmiljö. Ansökan beskriver skissartat gårdshus i två eller tre våningar på en stor del av tomten. Detta är en hög exploatering på den smala tomten och tveksamt om det är möjligt i förhållande till gården och grannar. Frågan får utredas i samband med planprövningen.

Sökande önskar att tillfart till fastigheten ska ske på baksidan vid järnvägen. Gällande detaljplan möjliggör en genomfartsgata längs med järnvägen vilket skulle tillgodose sökandes önskemål. Planarbete måste eventuellt anpassas till denna inte ännu byggda gata.

Detaljplanen kommer handläggas med standardförfarande, då samtliga kriterier för det förfarandet bedöms vara uppfyllda.

Detaljplanen är beräknad att kunna antas våren 2023. Innan planarbetet påbörjas avser Eslövs kommun att teckna ett planavtal med sökande i enlighet med antagen plan- och bygglovstaxa.

Detaljplanen föreslås enligt kommunens riktlinjer ha prioritet 3, vilket innebär att uppstart ska ske inom 2 år och målsättningen är att handläggningstiden efter uppstart inte ska vara mer än 20 månader.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnar positivt planbesked för detaljplan för fastigheten Uttern 4 i Eslöv, Eslövs kommun.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott ger Kommunledningskontoret i uppdrag att genom detaljplan pröva lämpligheten att utöka byggrätten för bostäder inom fastigheten Uttern 4 i Eslöv, Eslövs kommun.

Beslutet skickas till

Kentaur, Sallerupsvägen 18, 241 37 Eslöv.

VA SYD, registrator@vasyd.se

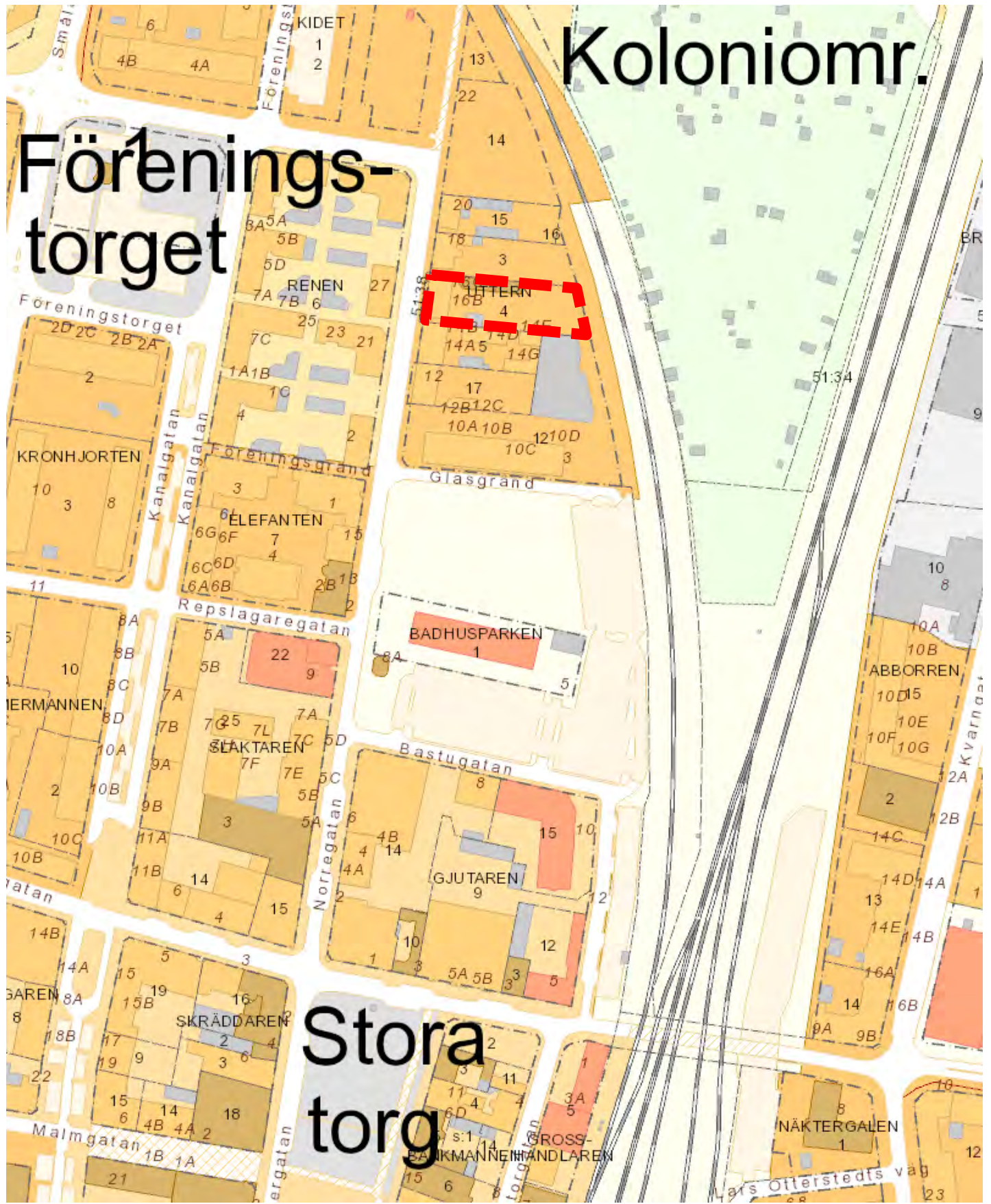
Räddningstjänsten, info@rsyd.se

Miljö och Samhällsbyggnad

Eva Hallberg
Kommundirektör

Katarina Borgstrand
chef Tillväxtavdelningen

Orienteringskarta över Planområdet (Streckat rött).

**Förslag om att riva byggnad på fastigheten
Örtofta 15:36**

7

KS.2020.0267

2021-10-15
Filip Preston
+4641362547
filip.preston@eslov.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag att riva byggnad på Örtofta 15:36

Ärendebeskrivning

Eslövs kommun har under våren 2021 köpt in fastigheten Örtofta 15:36 i syfte att förstärka stationsläget och möjligheterna för pendling till och från Örtofta. Under förutsättning att medel tilldelas, kommer platsen under kommande år att utvecklas och en ny detaljplan tas fram. Bostadsbyggnaden på fastigheten är nedgången och bör rivas för att möjliggöra tänkt utveckling.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 63, 2021.
- Kart- och bildmaterial över Örtofta 15:36.

Beredning

Fastigheten Örtofta 15:36 har köpts in i syfte att utveckla pendlingsmöjligheterna i Örtofta och möjliggöra bättre parkeringsmöjligheter för bil och cykel. På fastigheten står en nedgången bostadsbyggnad som behöver rivas för att ge plats åt tänkt utveckling.

Kommunledningskontoret har i budgetarbetet för kommande år framfört behov av medel för utveckling av fastigheten där gällande detaljplan behöver ändras och området projekteras och nyanläggas. Kostnader för rivning av bostadsbyggnaden belastar dock resultatet det år rivningen utförs. I samråd med ekonomiavdelningen föreslås att byggnaden rivs under innevarande år.

För att utnyttja marken under den kommande planeringstiden föreslås att ytan grusas av och tillfälligt ställs i ordning för parkeringsändamål. En förutsättning för åtgärden är att tillfälligt bygglov söks och erhålls fram till dess att en ny detaljplan tagits fram och området anlagts permanent. Åtgärden finansieras inom befintlig driftsbudget.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att byggnaden på Örtofta 15:36 rivs.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret

Eva Hallberg
Kommundirektör

Katarina Borgstrand
Chef Tillväxtavdelningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 63

KS.2020.0267

Förslag att godkänna köpeavtal för fastigheten Eslöv Örtofta 15:36**Ärendebeskrivning**

Fastigheten Örtofta 15:36 är till försäljning. Fastigheten har identifierats som lämplig för kommunen att köpa in då fastigheten gör det möjligt att utveckla och förstärka stationsläget i Örtofta.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Godkänna köpeavtal för fastigheten Eslöv Örtofta 15:36
- Kartmaterial över örtofta 15:36
- Utskrift av mäklarannons - Handelsmannavägen 1, Eslöv
- Förslag till Köpeavtal för Eslöv Örtofta 15:36 med bilagor

Beredning

Örtofta 15:36 är centralt belägen i Örtofta precis söder om järnvägsstationen, mellan Sockerbruksvägen och Handelsmannavägen. Fastigheten består av 1600 kvadratmeter tomtmark med ett äldre nedgången hus. Fastigheten kan ge möjlighet för kommunen att förstärka Örtofta som pendlingsort och att utveckla stationsområdet med parkeringar för bil och cykel samt att i övrigt lyfta platsen i anslutning till järnvägsstationen. För att göra detta möjligt behöver fastigheten köpas in, byggnaden rivs, detaljplanen ändras och ett anläggningsarbete därefter genomföras.

Eslövs översiktsplan Eslöv 2035 anger att Stationsområdet har potential att bli tryggare och mer användarvänligt. Förbättrade möjligheter för cykel-och pendlarparkeringar behövs för att möta ett ökande antal boende i byarna och i omlandet. Kommunen vill verka för att området är en trygg och attraktiv plats i vardagen med tillgängliga gång- och cykelstråk från Vaggarp, Håstad och Toftaholm.

Vidare: Eslövs kommun ska verka för att stärka stationsområdet som karaktäristisk mötesplats i Örtofta och som byarnas gemensamma mitt samt möjliggöra för utökad service.

Det politiska handlingsprogrammet för mandatperioden anger att Eslövs kommun är beroende av god infrastruktur. Vi ska aktivt arbeta för bättre kollektivtrafik på landsbygden såväl som i staden. Samt senare i samma stycke: Möjligheten till parkering för pendlare ska förbättras i våra kollektivtrafiktäta områden.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Fastighetens läge ger möjligheter att genomföra kommunens intentioner. Förvaltningen Miljö och Samhällsbyggnad har i pågående arbete kring pendlingsorterna Örtofta och Stehag pekat på behov av ytor för ökade parkeringsmöjligheter.

För att utveckla fastigheten utifrån kommunens intentioner behöver ett investeringsprojekt inledas där detaljplanen ändras och platsen sedan nyanläggs. Totalt bedöms kostnaderna för satsningen uppgå till mellan 5 och 8 miljoner kronor, fördelat över kanske fem års tid. Belopp och tidshorisont kan i viss mån styras av de prioriteringar som görs.

Som risker med projektet kan nämnas att åtgärderna kräver tilldelade resurser och också olika tillstånd i form rivningslov och beslut om ny detaljplan. En ny detaljplan kan överklagas med risk för förseningar. Även om det inte finns kända föroreningar på fastigheten har det tidigare funnits en bensinmack på en intilliggande tomt.

Mot bakgrund av fastighetens centrala läge och de möjligheter som tillskapas för att förbättra pendlingsituationen bör fastigheten köpas in.

Yrkanden

Catharina Malmborg (M) yrkar med instämmande av Janet Andersson (S) och Lars Holmström (V) bifall till Kommunledningskontorets förslag till beslut.

Beslut

- Förslag till köpekontrakt för Eslöv Örtofta 15:36 godkänns.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Socketbruksvägen, mot nordost

Socketbruksvägen

Handelsmannavägen

Handelsmannavägen

Kök och entréhall

Genom att använda denna webbplats accepterar du vår användning av cookies. [Läs mer \(/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx\)](/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx).

Kök

Genom att använda denna webbplats accepterar du vår användning av cookies. [Läs mer \(/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx\)](/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx).

Matrum

Genom att använda denna webbplats accepterar du vår användning av cookies. [Läs mer \(/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx\)](/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx).

Vardagsrum

Genom att använda denna webbplats accepterar du vår användning av cookies. [Läs mer \(/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx\)](/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx).

Genom att använda denna webbplats accepterar du vår användning av cookies. [Läs mer \(/link/45742ddddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx\)](/link/45742ddddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx).

Sovrum 2 och hall i ovanplan

Genom att använda denna webbplats accepterar du vår användning av cookies. [Läs mer \(/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx\)](/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx).

Sovrum 3

Genom att använda denna webbplats accepterar du vår användning av cookies. [Läs mer \(/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx\)](/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx).

Genom att använda denna webbplats accepterar du vår användning av cookies. [Läs mer \(/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx\)](/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx).

Badrum i källarplan

Genom att använda denna webbplats accepterar du vår användning av cookies. [Läs mer \(/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx\)](/link/45742dddd83b4a5492a27e193e2945fd.aspx).

Cityindex 2021

8

Cityindex 2021

Eslöv

Fastighetsägarna och HUI

Innehåll

- 1 Inledning
- 2 Detaljhandelns utveckling i riket
- 3 Kartor
- 4 Befolkningen i stadskärnan
- 5 Försäljningsutveckling
- 6 Kommunens utveckling
- 7 Lokala kommentarer
- 8 **Stadsliv med människan i centrum**
 - 8.1 Den hållbara staden
 - 8.2 En mindre ensam stad
 - 8.3 Levande gröna ytor
 - 8.4 Framtidens urbana kontor
 - 8.5 Stadskärnans unika identitet
- 9 **Sammanfattning och rekommendationer för stadskärnor**
- 10 Kontaktuppgifter

Inledning

Förord

Stadskärnan är vår gemensamma plats och bidrar till hela kommunens tillväxt. Sveriges 107 stadskärnor är alla unika och har olika förutsättningar, struktur och utmaningar. Den gemensamma nämnaren är att de är i ständig förändring. Det är våra mänskliga beteenden och behov som driver utvecklingen. Kännedom om och inkludering av människan och hennes drivkrafter är nycklar till en lyckad planering och strategi för stadskärnorna. Det är så vi skapar tilldragande städer med attraktivt innehåll. När vi nu kommer tillbaka till staden finns möjligheten att justera, förändra och utveckla våra stadsrum.

Genom Cityindex 2021 – Stadsliv med människan i centrum vill vi bidra med kunskap, erfarenheter och perspektiv på stadskärnorna och lyfta de framgångsfaktorer som vi anser är gemensamma för samtliga städer. I årets rapport ser vi hur Covid-19 påverkat stadskärnorna. Det framgår tydligt att stadskärnornas funktion och storlek står i direkt korrelation till pandemins effekt på omsättningsutvecklingen. Data visar också tydligt att vi följt myndigheternas restriktioner, att vi snabbt ställde om till en ny situation och hur vi prioriterat och förändrat våra beteenden under en omskakande period i vår samtid.

Stadskärnornas innehåll avgör dess framgång. En stadskärna med ett varierat utbud, där handeln kompletteras med många andra

verksamheter, som möter våra beteenden och behov, är en stabil och attraktiv plats för invånare såväl som investerare. Vi ser ett behov för landets städer att arbeta med en övergripande stadslivspolicy istället för den traditionella handelspolicyn. Det vi ser och lär i stadskärnan har potential att driva utveckling och skapa ny efterfrågan som skapar nya möjligheter som genererar tillväxt för hela kommunen.

I stadskärnan skapar fastigheterna en kuliss till scenen där människan står i centrum. Genom att inkludera stadens alla aktörer, fokusera på livet mellan husen och se delarnas påverkan på helheten kan fastigheter utformas och anpassas, utmaningar identifieras och antas och möjligheter lyftas och realiseras. Fastighetsägarna vill bidra med kunskap, insikter, perspektiv och idéer till framtidens stad. Det är vår förhoppning att Cityindex 2021 – Stadsliv med människan i centrum används som ett diskussionsunderlag och adderas till den expertis som våra medlemmar, kommuner, centrumorganisationer, närings- och kulturliv, invånare och övriga besitter om just sin stad. Och att vi utifrån det tillsammans skapar framtidens stadskärnor, med människan i centrum!

Anna Liljenby, expert stadsutveckling Fastighetsägarna GFR

Anna Wiking, näringspolitisk chef Fastighetsägarna Syd

Christina Friberg, expertstadsutveckling Fastighetsägarna MittNord

Helena Olsson, chef stadsutveckling Fastighetsägarna Stockholm

Om Cityindex

Cityindex är en objektiv, heltäckande och mellan stadskärnor helt jämförbar kartläggning av den kommersiella utvecklingen i samtliga Sveriges 107 stadskärnor.

Cityindex är ett samarbete mellan Fastighetsägarna och HUI.

Fastighetsägarna är en branschorganisation som arbetar för en hållbar fastighetsmarknad med en stark lokal förankring. Våra kontor finns från Malmö i söder till Luleå i norr. Hos oss är cirka 15 000 fastighetsföretag och bostadsrättsföreningar medlemmar.

På **HUI** älskar vi att undersöka, mäta och analysera hur konsumenter betar sig, hur framtida affärsmodeller ser ut och hur handel och destinationer kan utvecklas. I 50 år har vi på HUI hjälpt våra kunder att förstå omvärlden, agera utifrån nya förutsättningar och kommunicera med hjälp av väl underbyggd kunskap.

Stadskärnans avgränsning

Stadskärnans avgränsning baseras på tätheten av boende och kommersiella verksamheter.

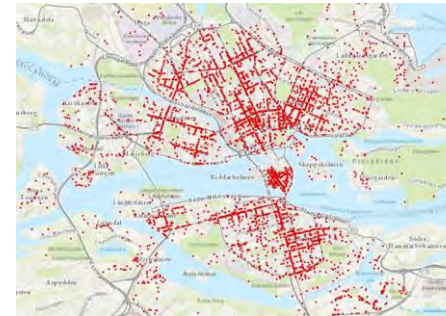
Grunden för Cityindex och vad som är stadskärnans avgränsning är antal verksamheter och befolkningsdensitet, alltså hur tätbefolkat området är samt hur tätt det är mellan de kommersiella verksamheterna. Ett område med en stor befolkningsmängd men utan verksamheter definieras som ett bostadsområde och ett område med enbart verksamheter och få boende definieras som externt handelsområde eller köpcentrum.

Ett grafiskt exempel på hur kombinationen av verksamheter och boende samspelar visas i kartorna över Stockholm här intill. De kommersiella verksamheterna är markerade med röda prickar. Densiteten är hög i mitten vid Gamla stan men även norr och söder om detta område. Om verksamhetskartan kombineras med kartan som med hjälp av gröna prickar visar befolkningsdensiteten i Stockholm börjar området att avgränsas tydligare. I de absolut mest centrala delarna av Stockholm är befolkningen förhållandevis

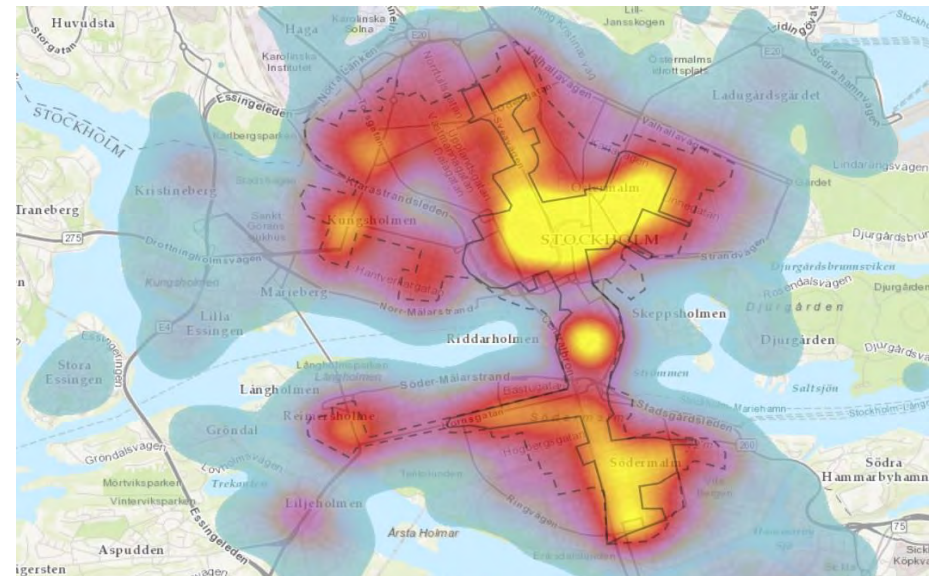
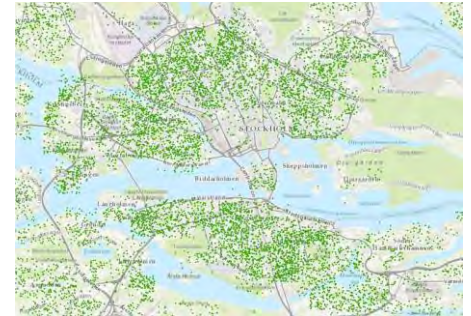
liten, men detta kompenseras av att antalet verksamheter är väldigt högt och att området angränsar till områden med ett stort befolkningsunderlag.

Stadskärnans avgränsning utformas utifrån en modell som tar hänsyn till ovan nämnda kriterier. Den stora kartbilden visar Stockholms stadskärna (heldragen linje) samt Stockholms innerstad (streckad linje). Utöver detta visas en intensitetskarta för antalet verksamheter. Kartan visar tydligt hur avgränsningen samspelar med var verksamheterna faktiskt ligger. Utanför stadskärnan finns vissa områden med hög densitet (många verksamheter) som inte inkluderas i avgränsningen på grund av antingen en brist på boende i området eller att avståndet till den övriga stadskärnan är för stort.

Densitet av verksamheter

Densitet av boende

Densitet av verksamheter samt avgränsning av Stockholm stadskärna

Definitioner

STADSKÄRNA

Stadskärnan avgränsas i första hand efter densitet av boende, butiker, restauranger och hotell. Utöver detta finns ett antal kompletterande regler om barriärer, resecentrum, större verksamheter och så vidare. Totalt finns det 107 stadskärnor i Sverige, vilket innebär att cirka 20 städer saknar stadskärna. De sistnämnda städerna har givetvis centrumbildningar, men dessa definieras istället som stadsdelscentrum på grund av en lägre densitet av boende och verksamheter.

INNERSTAD

I storstäderna finns ofta stadsdelscentrum precis utanför stadskärnan som på många sätt motsvarar stadskärnans egenskaper och densiteter. Dessa ingår i ett yttre område som benämns "innerstaden" och kompletterar bilden av tätortens centrumbildning.

TÄTORT

Enligt SCB definieras tätorter som "...tätbebyggda områden med minst 200 invånare och där avståndet mellan husen är mindre än 200 meter".

STAD

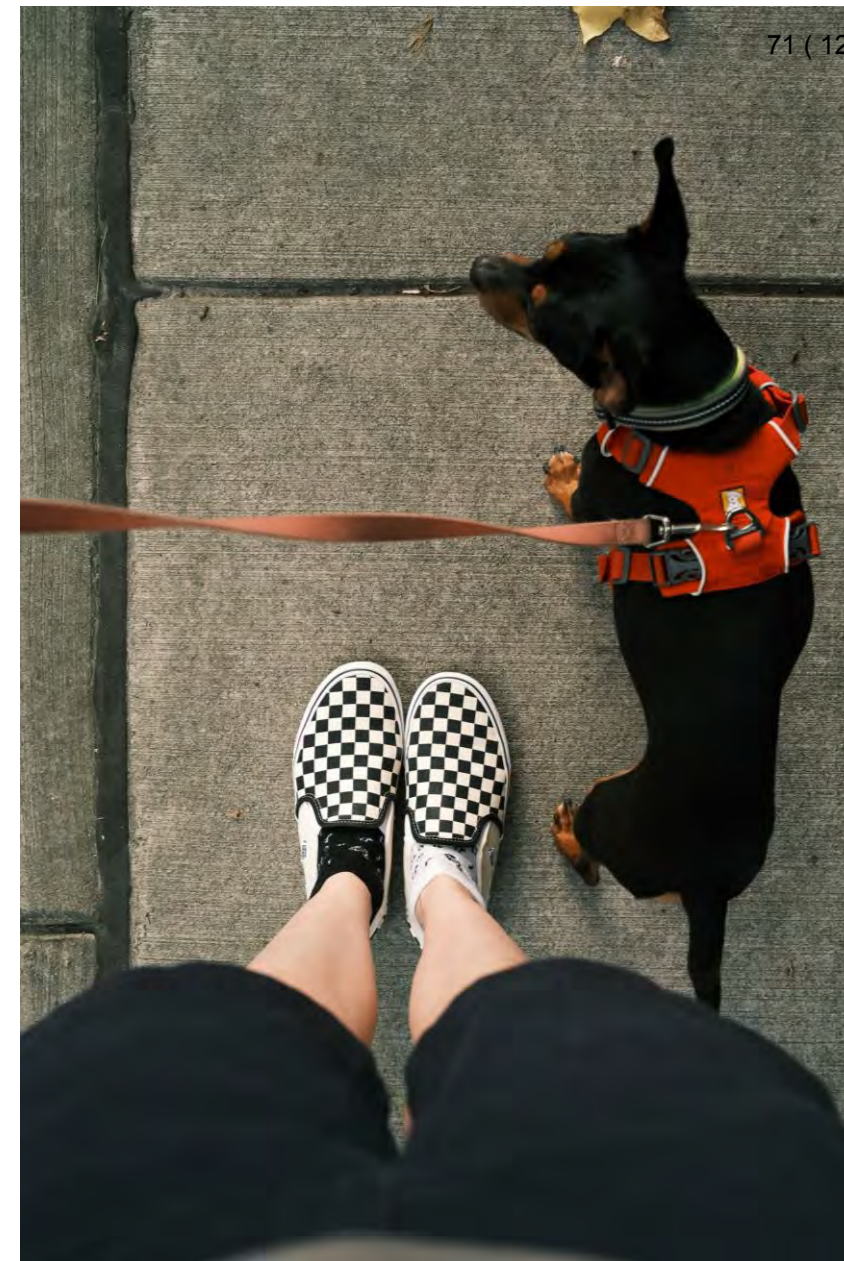
Tätorter med 10 000 invånare eller fler. Städerna delas in i fyra grupper som harmoniserar med SKR:s kommungruppsindelning. Dessa är:

TYP AV STAD

Storstad
Större stad
Medelstor stad
Småstad

ANTAL INVÅNARE I TÄTORTEN

150 000+
37 500-149 999
15 000-37 499
10 000-14 999

Indelning av stadskärnor

Stadskärnorna delas in i fyra kategorier, baserat på antalet boende i tätorten.

STORSTÄDER

Göteborg
Malmö
Stockholm
Uppsala

Skövde
Sundsvall
Södertälje
Trollhättan
Umeå
Västerås

Karlshamn
Karlskoga
Karlskrona
Katrineholm
Kinna
Kiruna
Kristinehamn
Kungsbacka
Kungälv

Uddevalla
Vallentuna
Varberg
Visby
Vänersborg
Värnamo
Västervik
Ystad
Åkersberga
Ängelholm
Örnsköldsvik

Kungsängen
Lomma
Mjölby
Mora
Nybro
Nynäshamn
Oxelösund
Ronneby
Sala
Skara
Skoghall
Stenungsund
Strängnäs

STÖRRE STÄDER

Borås
Eskilstuna
Falun
Gävle
Halmstad
Helsingborg
Jönköping
Kalmar
Karlstad
Kristianstad
Linköping
Luleå
Lund
Norrköping

Växjö
Örebro
Östersund

MEDELSTORA STÄDER

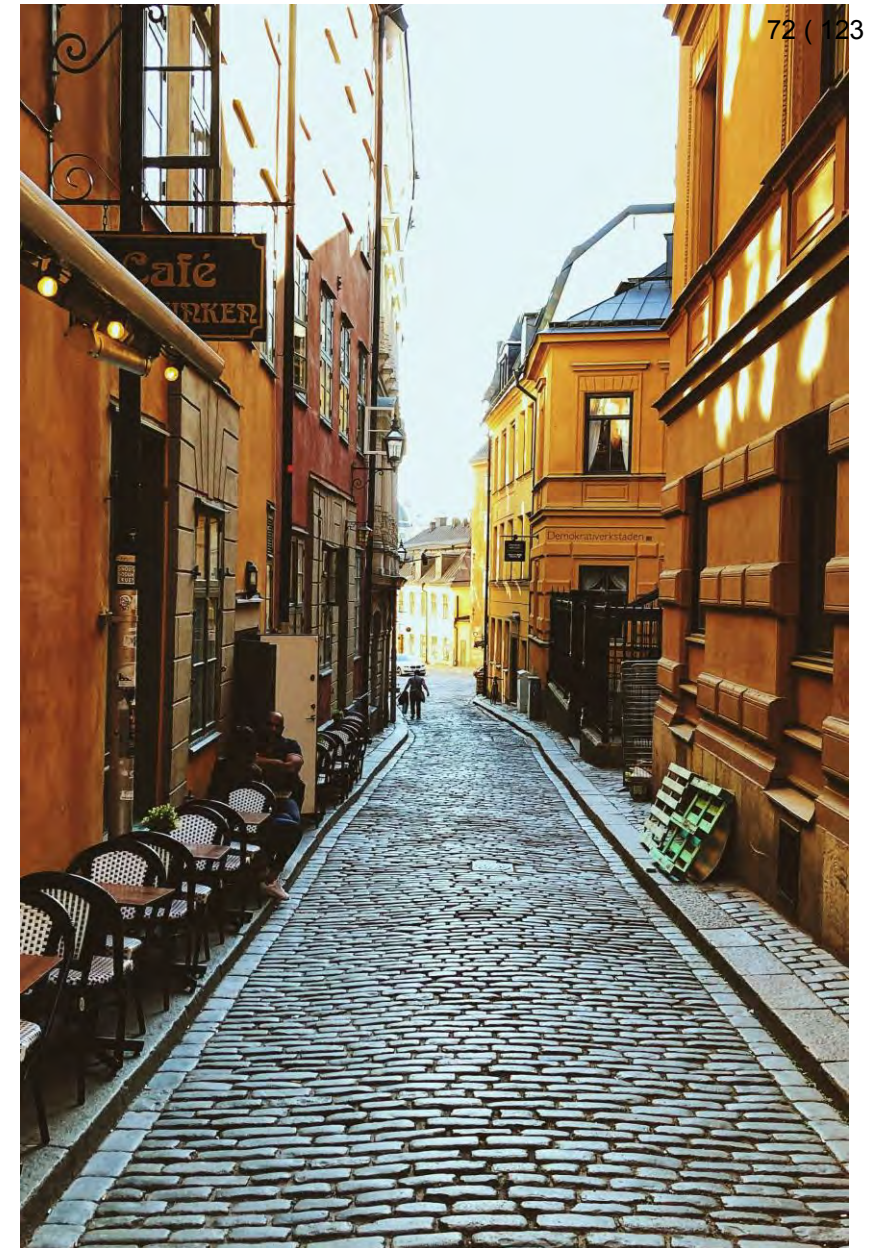
Alingsås
Avesta
Boden
Enköping
Eslöv
Falkenberg
Falköping
Hudiksvall
Härnösand
Hässleholm
Höganäs
Höllviken och Ljunghusen

Landskrona
Lidköping
Ljungby
Ludvika
Mariestad
Motala
Norrtälje
Nyköping
Nässjö
Oskarshamn
Piteå
Sandviken
Skellefteå
Trelleborg

SMÅSTÄDER

Arboga
Arvika
Bjuv
Bollnäs
Ekerö
Eksjö
Fagersta
Finspång
Gislaved
Gällivare
Höör

Söderhamn
Timrå
Tranås
Ulricehamn
Vetlanda
Åhus
Åstorp
Älmhult

Branschindelning

DAGLIGVAROR

SNI 47.11, 27.2

Sammanfattande begrepp för allivs- och speciallivsbutiker, service- och jourbutiker, blommor, tobak, tidningar och kioskvaror med mera samt systembolag.

SÄLLANKÖPSVAROR

Sammanfattande begrepp för handel inom grupperna beklädnad samt hem- och fritidsvaror.

BEKLÄDNADSVAROR

SNI 47.71-72

Kläder, skor, väskor och accessoarer.

HEM- & FRITIDSVAROR

SNI 47.19, 47.4-47.8 exkl. 47.71-72

Övriga branscher inom sällanköpsvaruhandeln som inte ingår i beklädnadshandeln. Några exempel är sport, möbler, leksaker, elektronik, järn- och byggvaror och heminredning. I hem- och fritidsvaruhandeln ingår även butiker med blandat sortiment som till exempel Rusta, Åhléns och Clas Ohlson. Vidare ingår apotek i denna kategori.

RESTAURANG

SNI 56.1

Restauranger, caféer och dylikt. Catering- och barverksamheter ingår ej i kartläggningen.

HOTELL

SNI 55.1-3

Hotell (inklusive restaurang där de förekommer), vandrarhem, stugbyar, campingplatser och konferensanläggningar med boende.

KOMMERSIELL SERVICE

SNI 59.14, 77.2, 79.1, 79.9, 93.12, 93.13, 93.21, 95.1-2, 96.012, 96.02, 96.04

Med kommersiell service avses tjänster som säljs av företag till konsument, är vinstdrivande och drivs av näringsidkare. Vanliga exempel är gym, biografer och frisörer. Tjänsten säljs och konsumeras i regel på samma plats. Offentlig service som inte har ett kommersiellt fokus separeras från kommersiell service. Kommersiell service utgörs av tjänster som återfinns på samma platser och i liknande sammanhang som detaljhandel och restauranger. Verksamheter som är kopplade till fastigheter, finansiella tjänster, utbildning och så vidare räknas ej till kommersiell service.

NATURE

74 (123)

Detailhandels utveckling i riket

Trots pandemi växte den totala detaljhandeln ^{7 (123)}

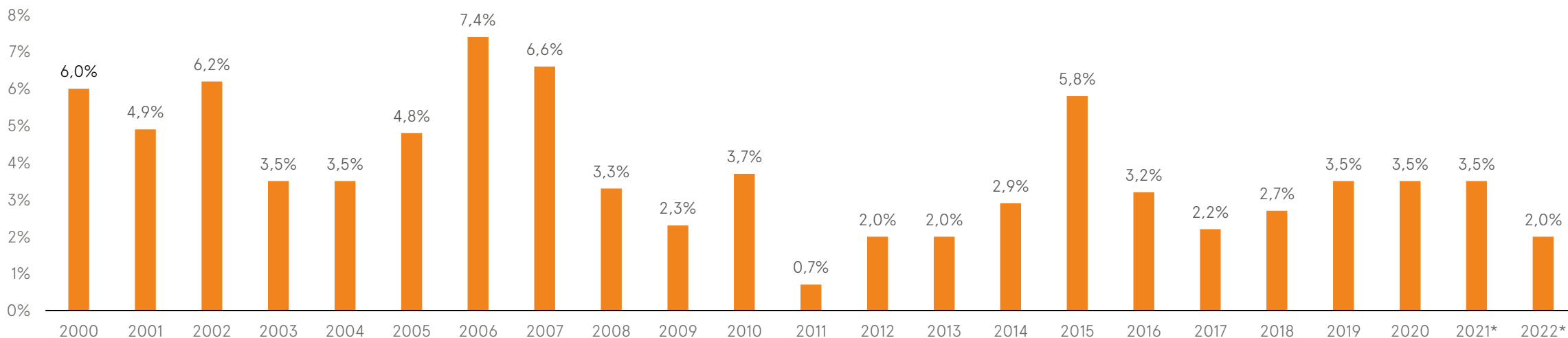
DETALJHANDELN SOM HELHET VÄXTE UNDER PANDEMIÅRET 2020

Coronapandemin medförde stora utmaningar för detaljhandeln. Pausad produktion, svårigheter med leveranser över landsgränser och risken för smittspridning i butik medförde att detaljhandeln på kort tid tvingades ställa om stora delar av sitt erbjudande. Trots det växte den svenska detaljhandeln med 3,5 procent under 2020. Tillväxten kan bland annat förklaras av att konsumtion i hög grad flyttade från tjänstesektorn – exempelvis restauranger, gym och biografier – till detaljhandeln. Även e-handels kraftiga utveckling är en viktig förklaring till detaljhandelns totala tillväxt.

BRANSCHERNA PÅVERKADES OLIKA

Detaljhandelns delbranscher har påverkats mycket olika av pandemin. Tuffast har det varit för modehandeln, som upplevt minskad efterfrågan till följd av att människor inte har kunnat träffas och att såväl sociala tillställningar som konserter och fester har ställts in. Samtidigt har nya behov uppstått som gynnat vissa av handelns delbranscher. Exempelvis har dagligvaruhandeln gynnats av den minskade restaurangkonsumention medan sport- och fritidshandeln har påverkats positivt av det ökade intresset för friluftsliv.

DETALJHANDELNS OMSÄTTNINGSENTVECKLING I LÖPANDE PRISER

*Detaljhandelns konjunkturrapport september 2021, HUI

Källa: SCB:s Detaljhandelsindex och HUI

Handeln växte främst på nätet

FYSISK HANDEL TAPPADE MEST VID GRÄNSEN

Detaljhandelns förutsättningar har förändrats drastiskt sedan pandemin slog till. Siffror från databasen Handeln i Sverige visar att den fysiska handeln med sällanköpsvaror minskade med 0,9 procent under 2020, medan den fysiska handeln med dagligvaror ökade med 1,8 procent. Totalt sett växte den fysiska detaljhandeln med 0,5 procent. Med fysisk handel menar vi handel i butik exklusive e-handel.

Gränshandelskommunerna tappade kraftigt, medan kommuner med pendlingsavstånd till storstäder har gynnats av att invånarna har arbetat hemma.

STÖRSTA DELEN AV TILLVÄXTEN SKER PÅ NÄTET

Samtidigt som den fysiska handeln har haft utmaningar under året har e-handeln i hög grad gynnats av den sociala distansering som rått under pandemin. Under 2020 uppgick försäljningen i den svenska e-handeln till 130 miljarder kronor, en ökning med 40 procent sedan år 2019. Dagligvaruhandeln var den delbransch som växte allra mest, men från en låg nivå. I sällanköpsvaruhandeln stod e-handeln för hela tillväxten.

De stora tappet i gränshandelslänen Värmland, Jämtland, Västra Götaland och Norrbotten förklaras till stor del av den stängda norgegränsen och därmed utebliven gränshandel. Hallands negativa tillväxt grundar sig främst på att shoppingturismen till Ullared kraftigt minskade på grund av pandemins restriktioner.

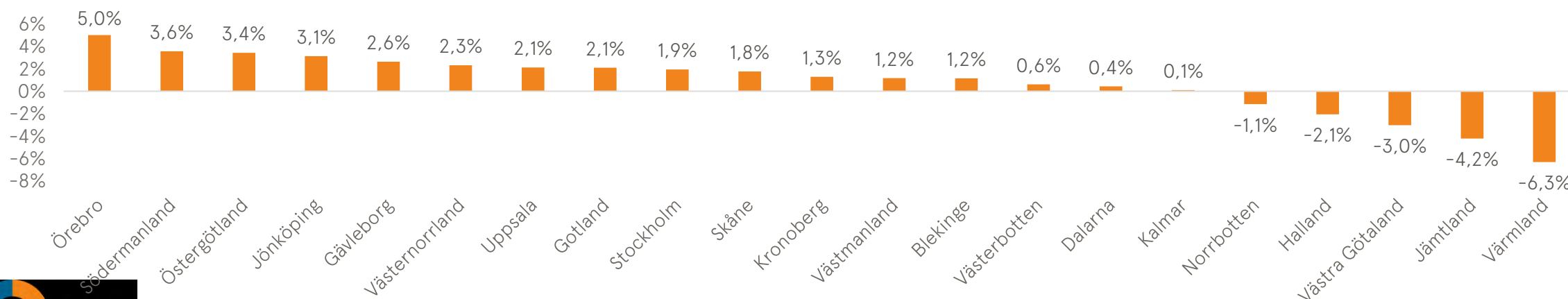
E-handel 2020 omsatte

130 miljarder

(+40 procent)

DEN FYSISKA HANDELNS TILLVÄXT PER LÄN

Den fysiska handelns tillväxt per län 2020, jämfört med 2019. Löpande priser.

Tapp för hotell och restaurang

77 (123)

STÖRST TAPP FÖR HOTELL

Till skillnad från detaljhandeln har hotell- och restaurangbranschen tappat en stor del av sin omsättning till följd av pandemin. Störst var utmaningen för hotellen som minskade med 43,8 procent i omsättning under 2020, vilket förklaras av det minskade resandet samt att konferensmarknaden försvann under pandemin.

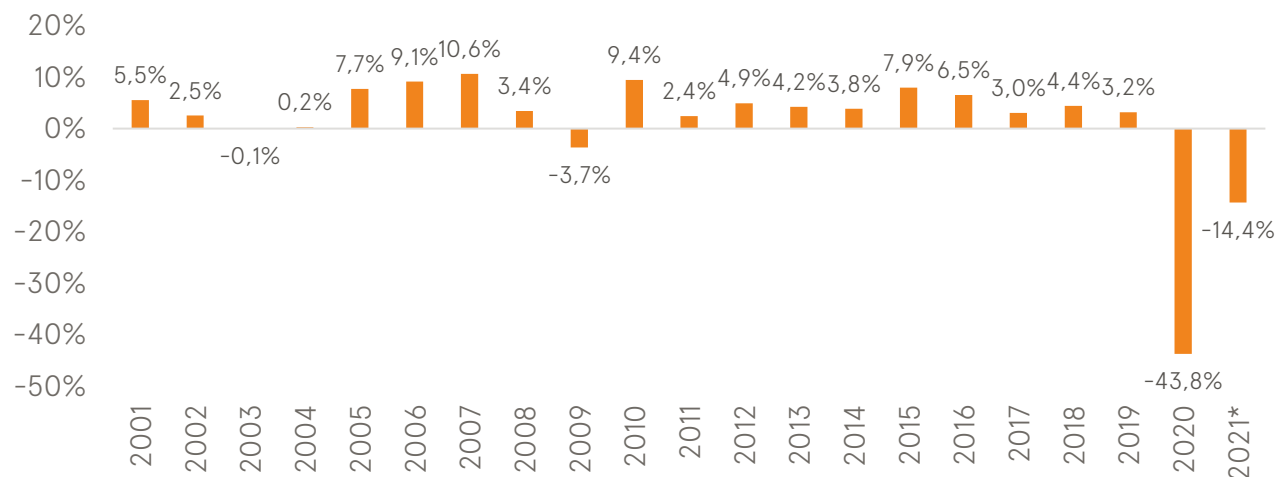
RESTAURANGNÄRINGEN TAPPADE MER ÄN 20 PROCENT

Även restaurangnäringen har haft ett mycket tufft år, och tappade 21,6 procent av omsättningen under 2020. Särskilt under de tider på året då smittspridningen har varit hög har svenskarna undvikit restauranger. Samtidigt har många aktörer försökt behålla efterfrågan exempelvis genom att erbjuda avhämtning, hemkörning eller genom att ha en längre uteserveringssäsong.

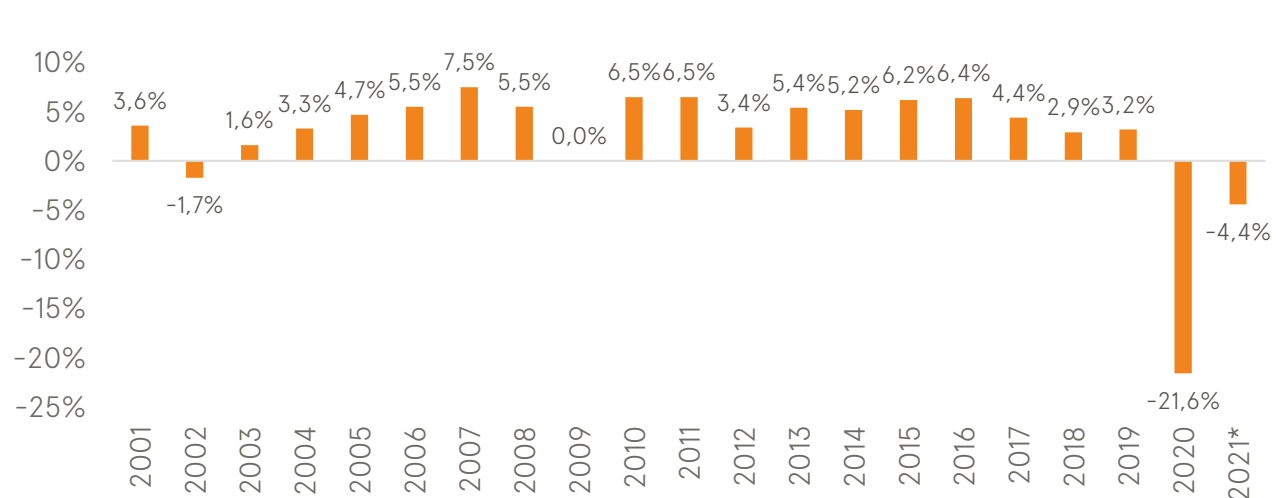
SOCIAL DISTANSERING PÅVERKADE ÄVEN KOMMERSIELL SERVICE

Även de branscher som faller inom definitionen för kommersiell service har påverkats mycket negativt av pandemin. Den sociala distanseringen har lett till att många har undvikit gym, frisörer, biografer och andra verksamheter. Även resebyråer är vanligt förekommande inom kommersiell service och har påverkats mycket negativt av det kraftigt minskade resandet.

HOTELLBRANSCHENS OMSÄTTNINGSENTVECKLING I LÖPANDE PRISER

RESTAURANGBRANSCHENS OMSÄTTNINGSENTVECKLING I LÖPANDE PRISER

*Första halvåret 2021

Källa: SCB

Konsumtionen förändras

FÄRRE KÖP GÖRS I STADSKÄRNAN

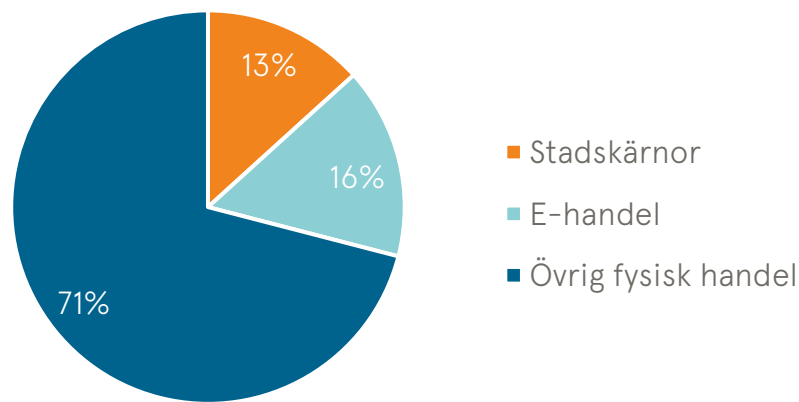
E-handeln har haft en stark tillväxt under pandemin. Branschens andel av den totala försäljningen i detaljhandeln växte från 11 till 16 procent mellan 2019 och 2020. Andelen köp som görs i stadskärnan minskade från 16 till 13 procent under samma period. Även övrig fysisk handel minskade, från 73 till 71 procent, men stod ändå för den absoluta majoriteten av detaljhandelsförsäljningen. Övrig fysisk handel avser köpcentrum och handelsområden som är

belägna utanför stadskärnan, samt mer glest klustrad handel såsom bostadsnära livsmedelsbutiker.

LÅNGSIKTIG TILLVÄXT FÖR KULTUR

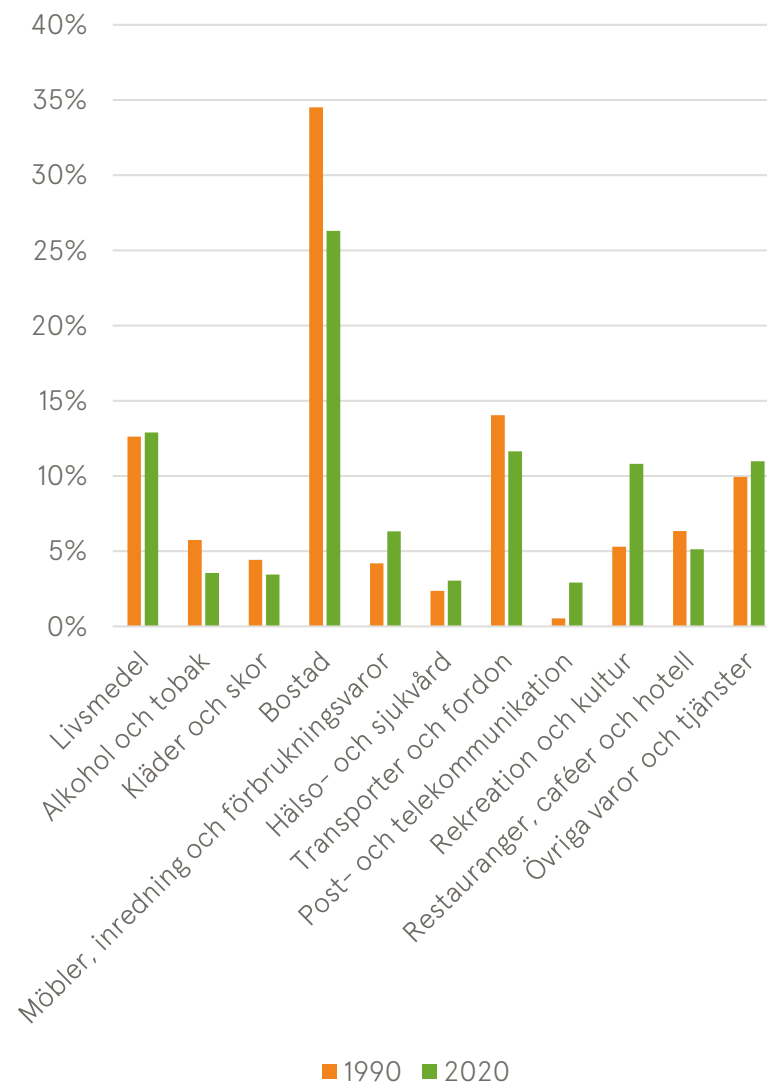
Den andel av konsumtionen som de svenska hushållen lägger på detaljhandel har varit relativt stabil sedan 1990. Svenskarna lägger dock en betydligt mindre andel av sina utgifter på boende, medan rekreation och kultur har tagit en allt större andel av plånboken.

TOTAL DETALJHANDELSOMSÄTTNING FÖRDELAD PÅ FÖRSÄLJNINGSKANAL 2020

HUSHÅLLENS KONSUMTION 1990-2020

78 (123)

Stadskärnans återhämtning

STADSKÄRNANS ROLL SOM MÖTESPLATS

Stadskärnan har många syften och roller. Bland annat är stadskärnan en plats för handel. År 2019, alltså före pandemin, stod stadskärnan för hela 16 procent av detaljhandelskonsumtionen i Sverige.

Stadskärnans kanske viktigaste roll är dock som mötesplats. Det är här människor från alla stadens delar möts. Exempelvis har 14 procent av de som arbetar sin arbetsplats i någon av Sveriges 107 stadskärnor, och ännu fler svenskar beger sig regelbundet till stadskärnan för att träffa familj eller vänner på café, restaurang, kulturevent eller annat.

SOCIAL DISTANSERING SLOG MOT STADSKÄRNAN

Coronapandemins utbrott ledde till avrådan från de fysiska möten som är stadskärnans styrka. Social distansering i form av hemmaarbete och

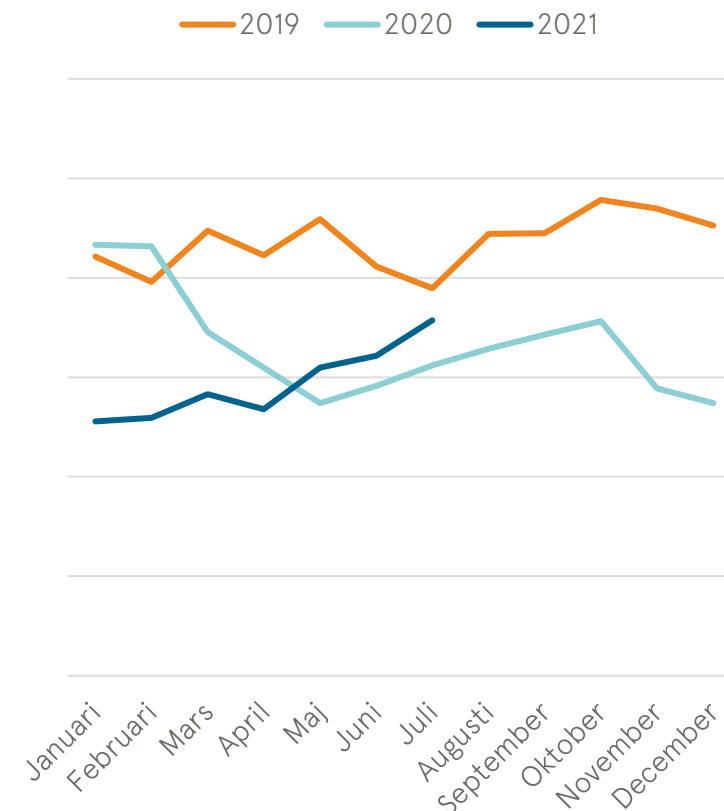
inställda middagar och kulturevent har slagit hårt mot stadskärnan. Den långsiktiga tillväxttrend som tidigare har setts i bland annat restaurangnäring och upplevelseindustri tvärstannade, medan exempelvis e-handel accelererade under året.

STADSKÄRNAN ÄR EFTERLÄNGTAD

Besöksflödesstatistiken talar emellertid sitt tydliga språk – stadskärnan är efterlängtd. Diagrammet till höger visar hur svenskarna följt myndigheternas restriktioner för att snabbt återvända till stadskärnan under de perioder då smittspridningen har varit lägre och restriktionerna färre. Detta talar för att den långsiktiga tillväxttrenden och omställningen till restauranger och upplevelser kommer att återupptas efter pandemin.

FLÖDET I STADSKÄRNORNA

Antal besökare i stadskärnorna per månad under perioden januari 2019 till juli 2021.

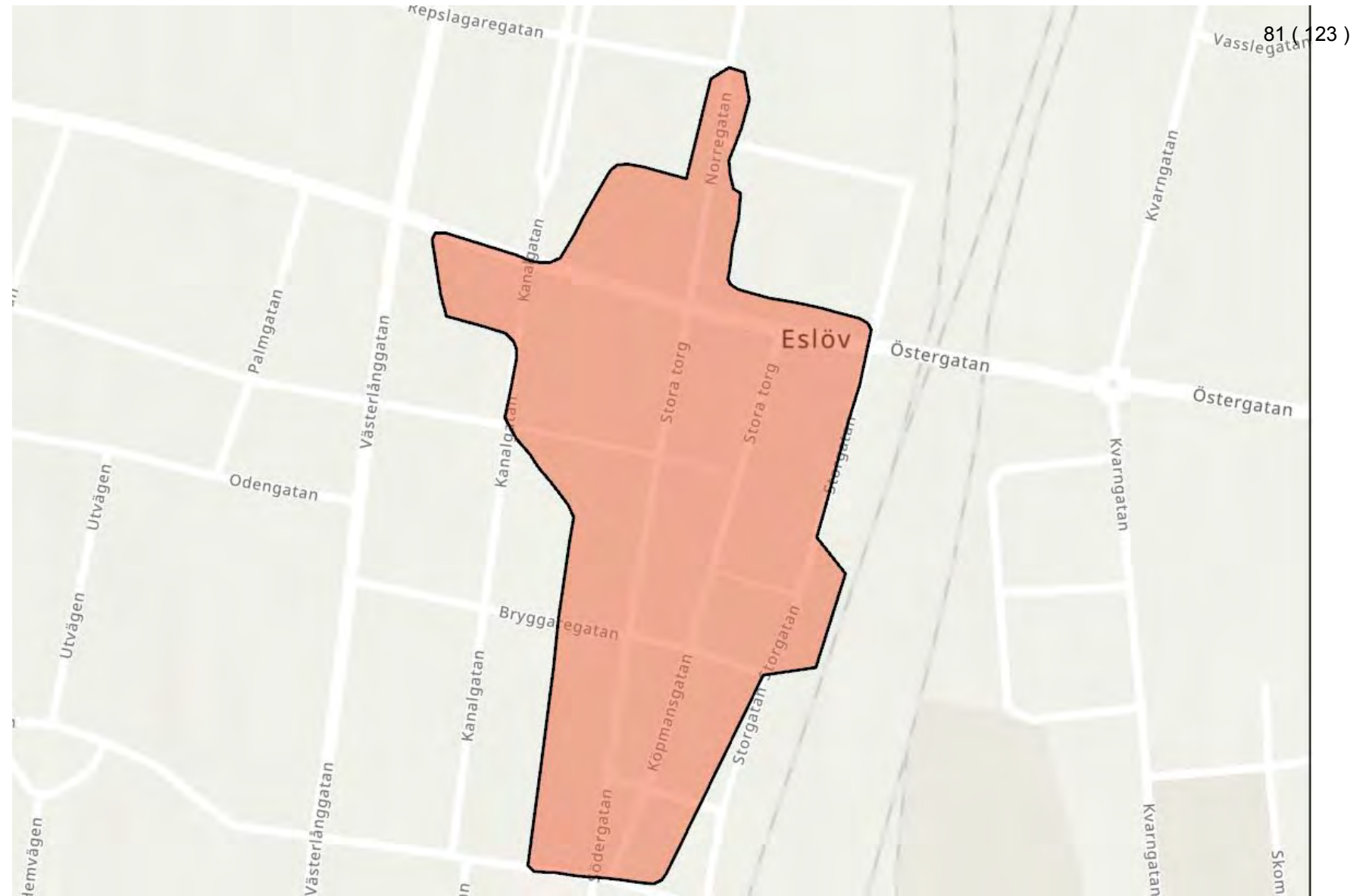

Kartor

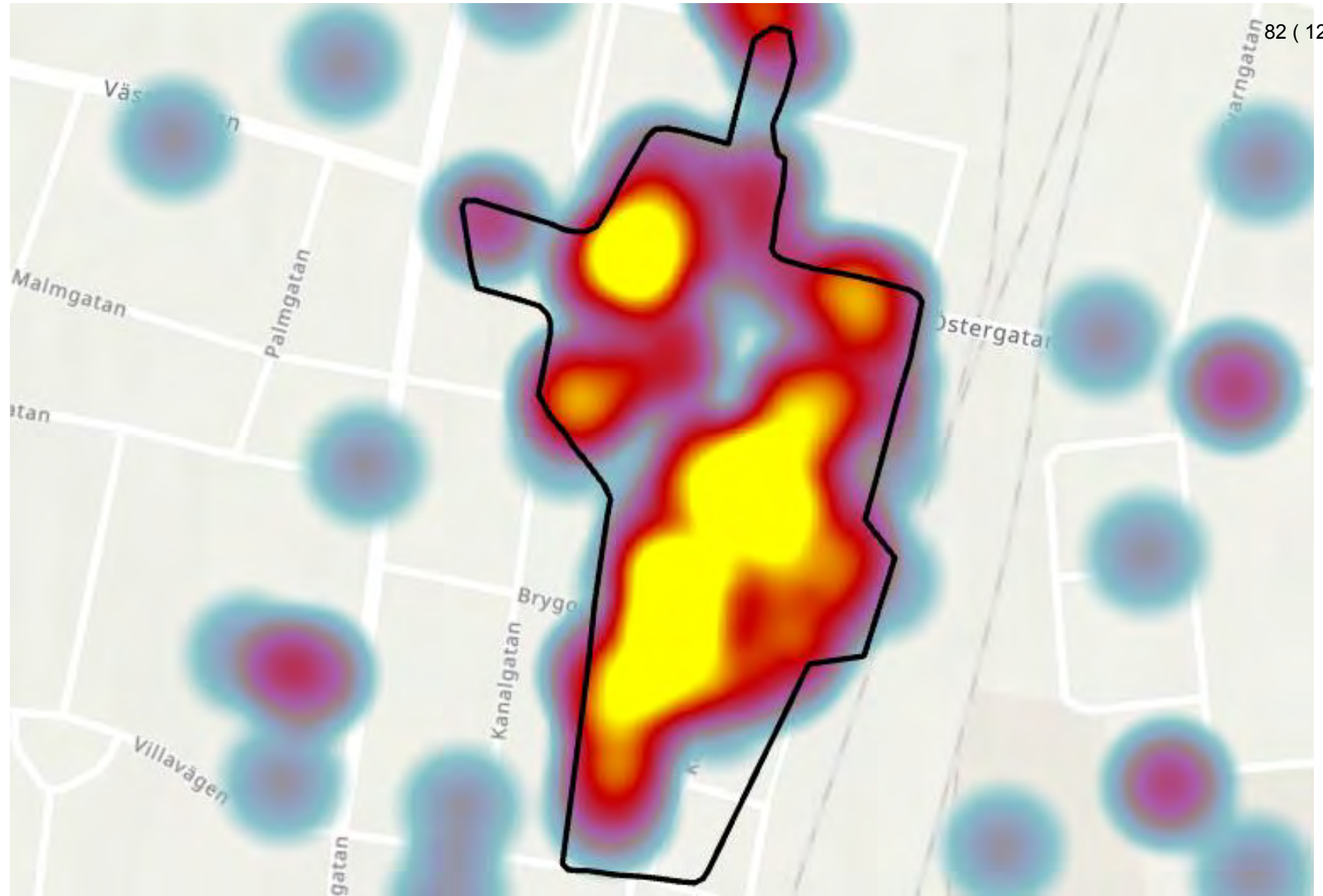
Stadskärnan

Stadskärnans avgränsning baseras på densiteten av befolkning och kommersiella verksamheter. Avgränsningen uppdateras var tredje år. Den senaste uppdateringen skedde år 2020.

Butiksdensitet

Färgen indikerar densiteten av butiker, restauranger och hotell.

Källa: SCB

Konkurrens-situation

På bilden visas de köpcentrum, handelsplatser och stadskärnor som ligger i närheten av stadskärnan.

- Gula cirklar avser stadskärnor.
- Gröna cirklar avser köpcentrum och handelsområden.
- Cirkelns storlek indikerar omsättningen på respektive plats.

Källa: SCB

Befolkningen i stadskärnan

Befolkningsutveckling

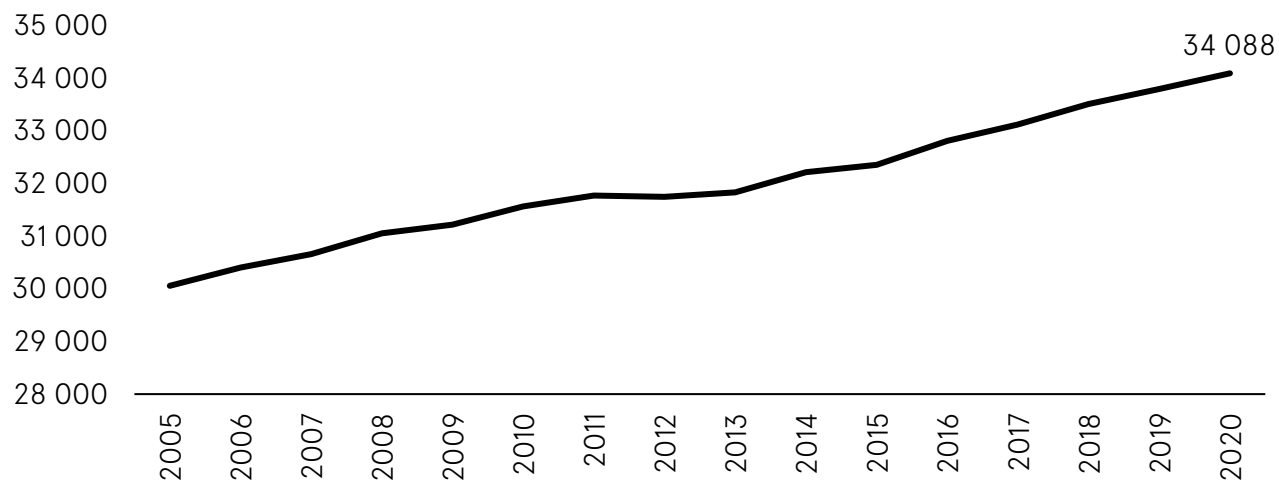
Befolkningsutvecklingen har en central roll i stadskärnans framtida förutsättningar. En växande befolkning innebär större möjligheter för stadskärnan att växa, både sett till yta och till omsättning.

Befolkningsstillväxt är särskilt viktigt för handeln i stadskärnan. Befolkningsunderlaget ökar köpkraften och möjliggör ett attraktivt utbud.

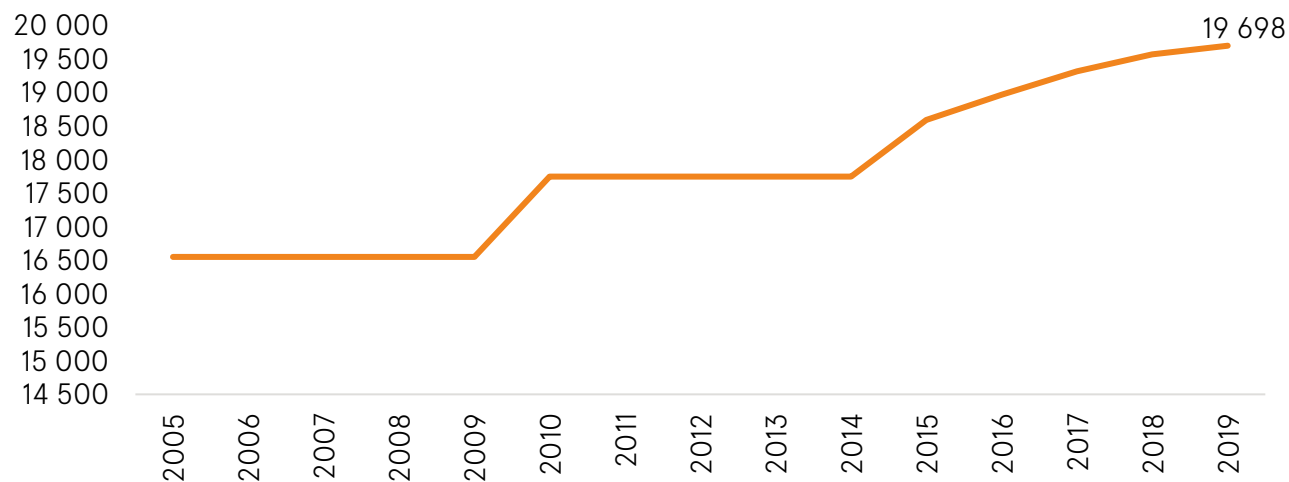
Det är därför intressant att jämföra befolkningsutvecklingen i kommunen och tätorten med rikets befolkningsutveckling. Under perioden 2005 till 2020 ökade befolkningen i Sverige med cirka 15 procent.

Befolkning i kommunen 85 (123)

Befolkning i tätorten

Befolkningen i stadskärnan

Antalet personer som bor och arbetar i stadskärnan har stor påverkan på stadskärnans förutsättningar. För de som bor i stadskärnan blir det naturligt att besöka de verksamheter som ligger i närheten av bostaden. Antalet boende har en särskilt stor påverkan på dagligvaruhandeln i stadskärnan, eftersom det är vanligt att handla mat nära sin bostad.

Även de som arbetar i stadskärnan har en naturlig anledning att regelbundet besöka stadskärnan. Det är vanligt att dessa personer handlar, äter på restaurang eller besöker kommersiella verksamheter som exempelvis frisör i samband med sitt arbete i stadskärnan. Särskilt viktiga är de arbetande för lunchförsäljningen på restaurangerna i stadskärnan.

3 548 personer bor i stadskärnan (befolkning)

1 221 personer arbetar i stadskärnan (dagbefolkning)

1 557 arbetande personer som bor i stadskärnan (nattbefolkning)

Källa: SCB

Balans mellan dag- och nattbefolkning

Om måttet

Dagbefolkning avser alla som arbetar i stads kärnan, oavsett var de bor. Nattbefolkningen avser de som bor i stads kärnan och som arbetar, oavsett om de arbetar i eller utanför stads kärnan. Både dag- och nattbefolkningen exkluderar alltså barn, pensionärer och andra som inte arbetar.

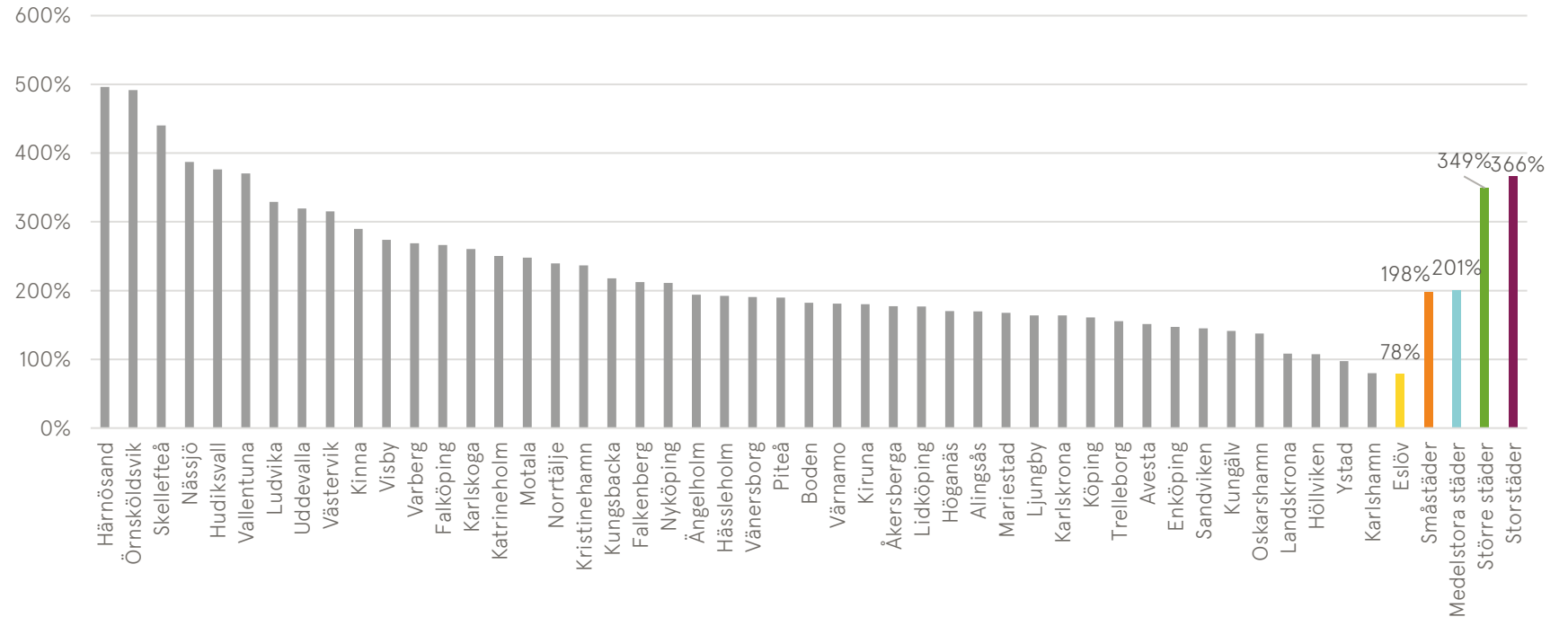
Balansen visar på flödet

Diagrammet visar på förhållandet mellan dag- och nattbefolkning, vilket ger värdefull information om flödet till stads kärnan. En nettoinpendling under 100 procent innebär att det är vanligare att arbetande personer pendlar ut från stads kärnan, än in till den. En nettoinpendling över 100 procent innebär att fler pendlar in till stads kärnan, vilket bidrar med köpkraftsunderlag till stads kärnan.

Källa: SCB

DAG- OCH NATTBEFOLKNING I STADSKÄRNAN

Dagbefolkningen dividerat med nattbefolkning år 2020 i respektive stads kärna, samt genomsnittet i respektive stads kärnetyp.

Stadskärnans andel av kommunens befolkning^{88 (123)}

Om måttet

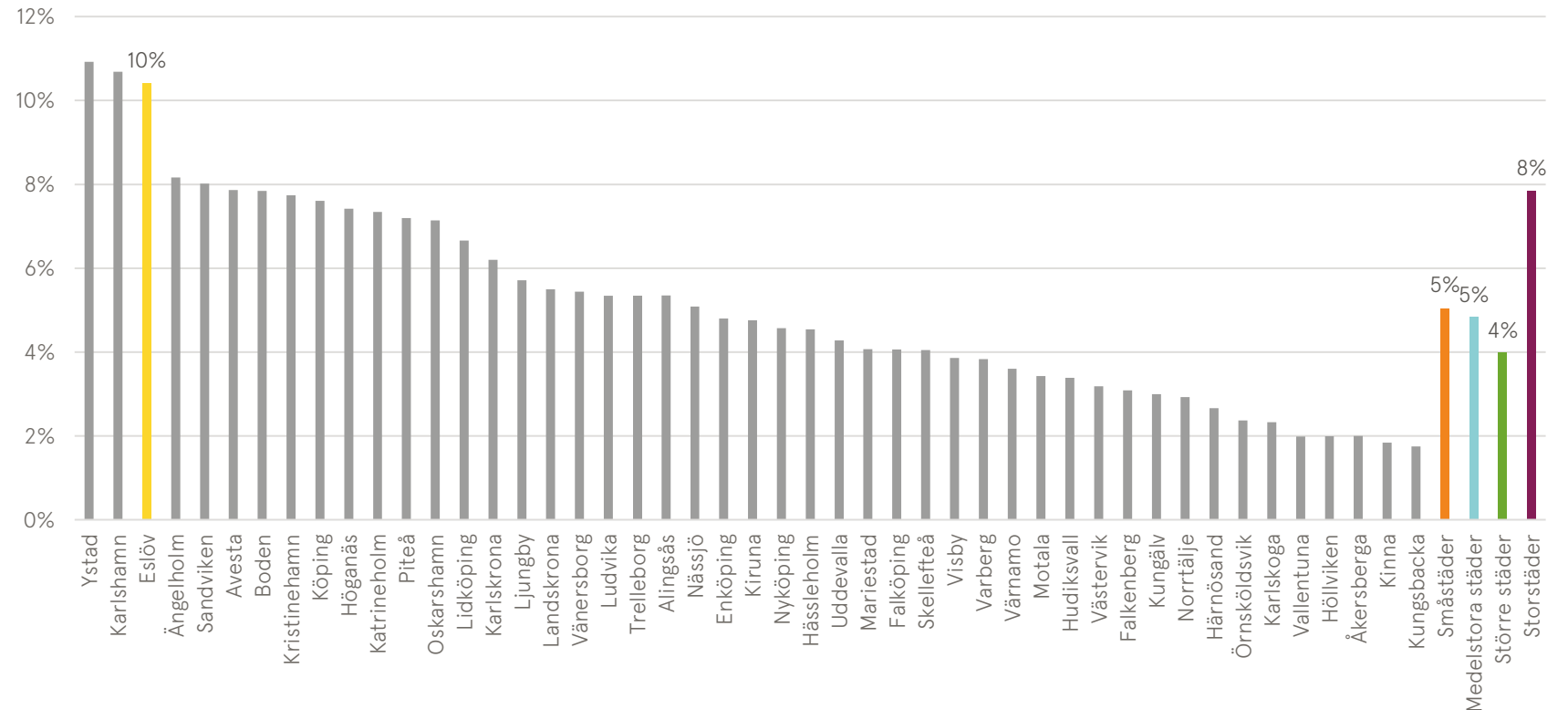
Befolkningen i stadskärnan och kommunen avser alla som är skrivna i respektive område.

Andelen viktig för utbudet

Hur stor andel av kommunens befolkning som bor i stadskärnan ger en indikation om förutsättningarna för verksamheterna i stadskärnan. Fler boende i stadskärnan ökar behovet av bostadsnära verksamheter som dagligvaruhandel och gym, medan en låg andel gör att stadskärnan i högre grad måste ha ett erbjudande som lockar besökare som bor på andra platser.

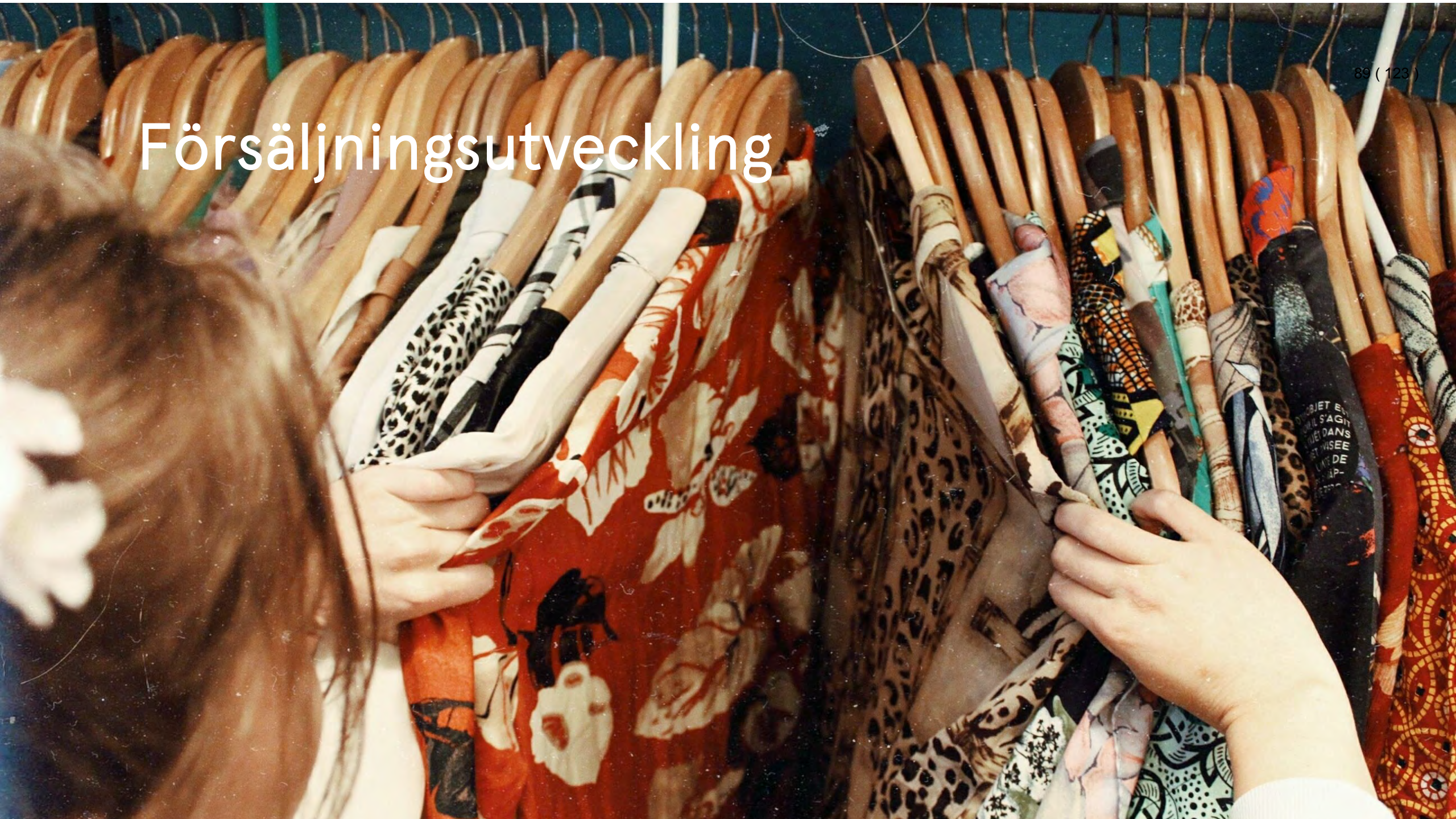
STADSKÄRNANS ANDEL AV KOMMUNENS BEFOLKNING

Antal boende i stadskärnan dividerat med kommunens befolkning år 2020 i respektive stadskärna samt genomsnittet i respektive stadskärnetyp.

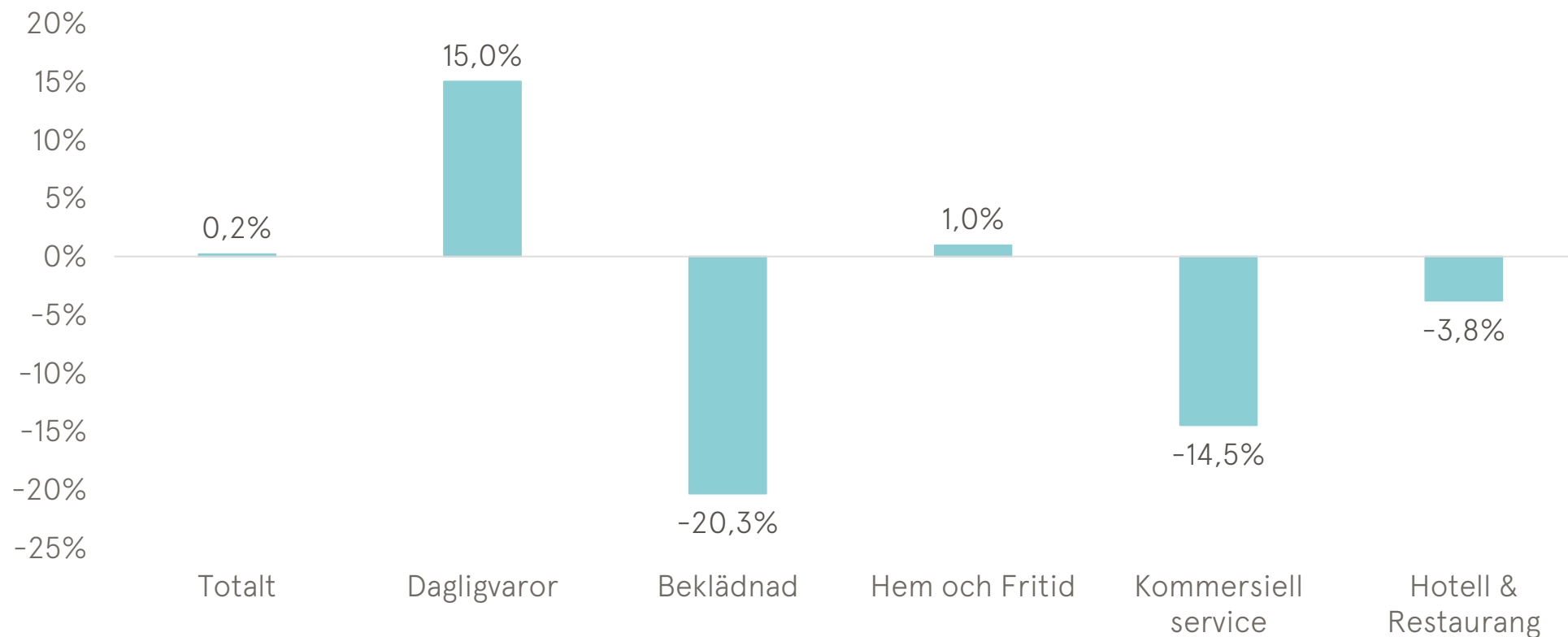

Källa: SCB

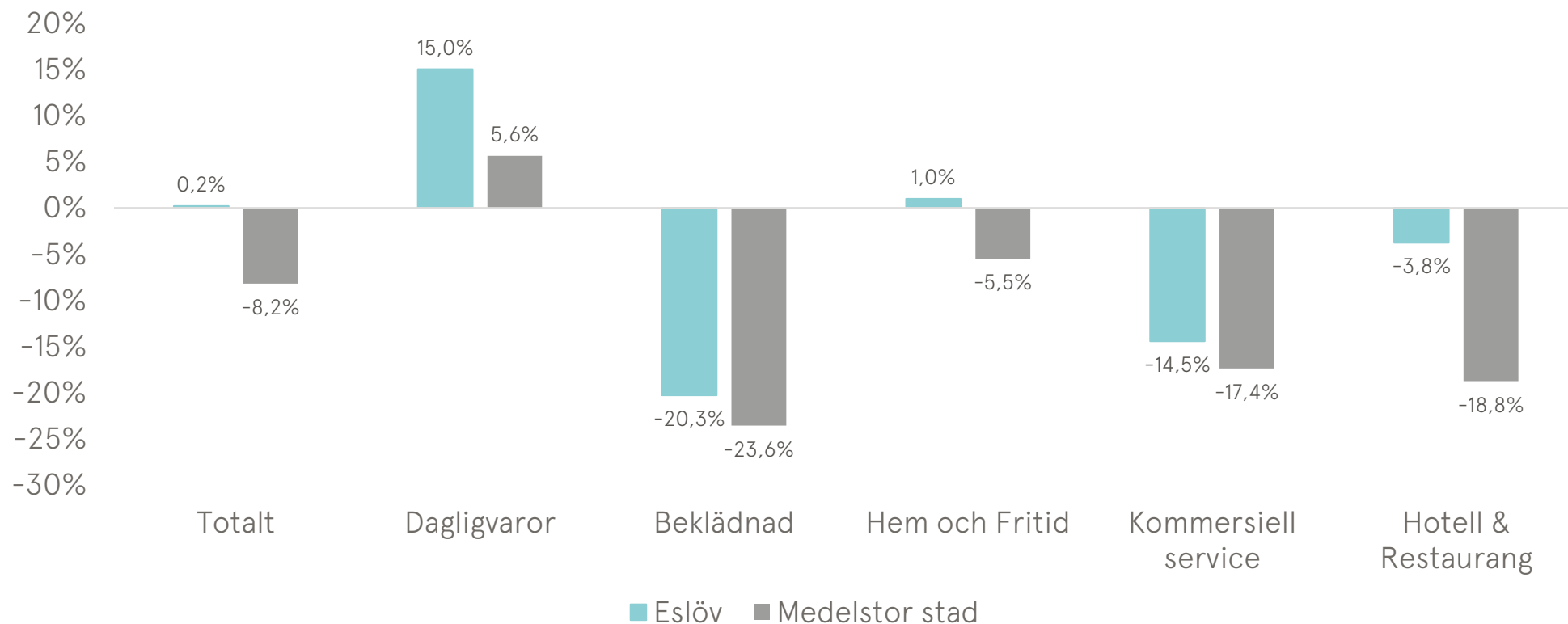
Försäljningsutveckling

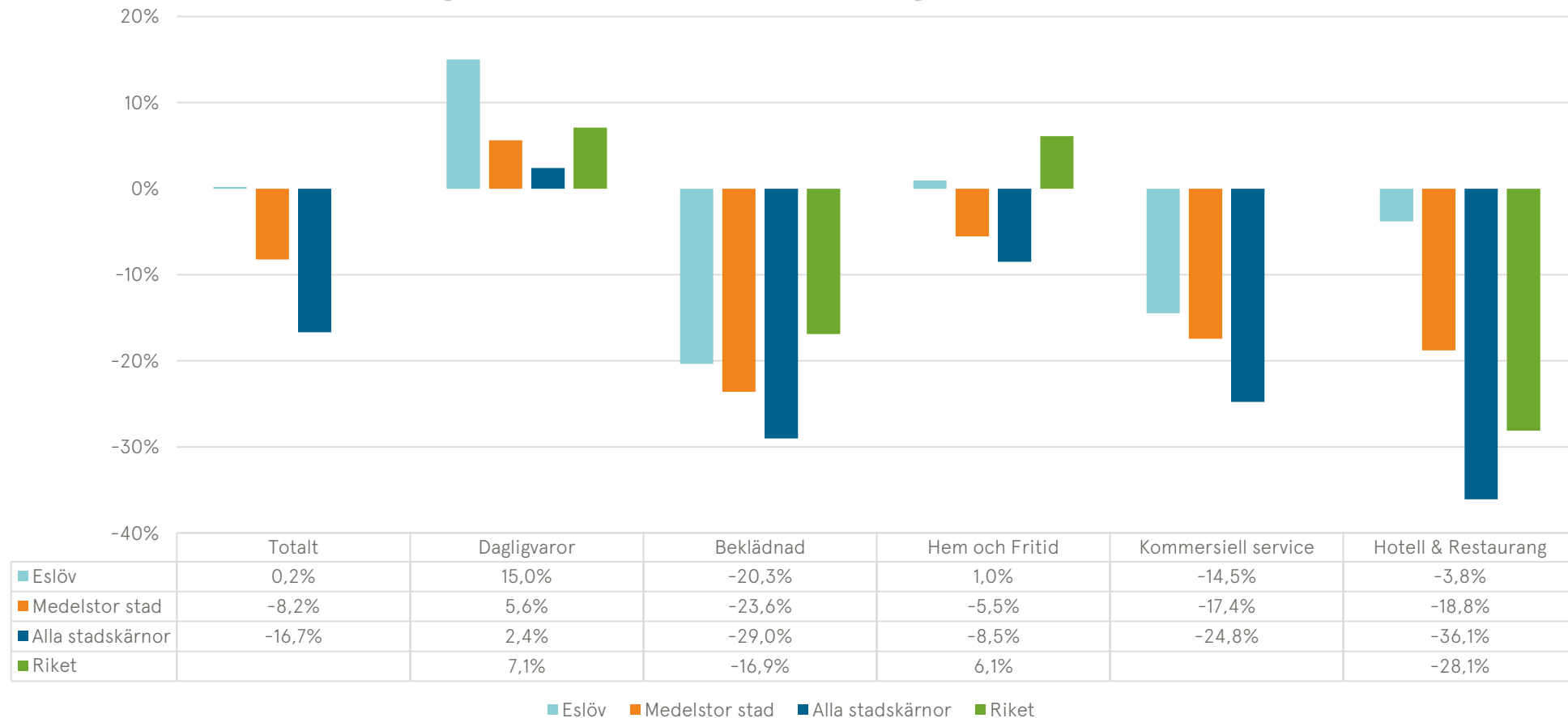
Omsättningsutveckling 2019-2020

Omsättningsutveckling 2019-2020

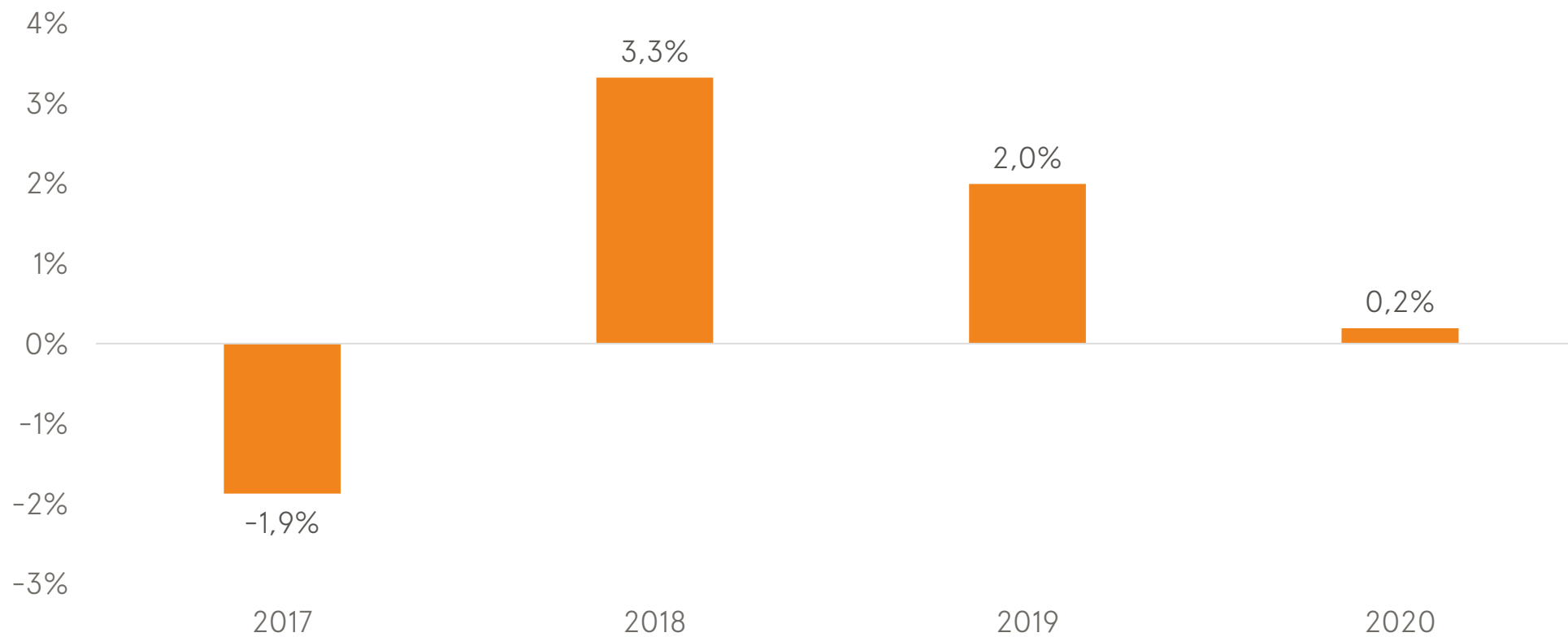
Omsättningsutveckling 2019–2020

Källa: SCB, Tjänsteproduktionsindex,
Handelsfakta.se & HUI beräkning

Statistiken har exkluderat e-handel på stadskärna och region men inte riket. Dagligvaror inkluderar Systembolaget.
I de fall utvecklingstal för riket saknas finns ingen tillgänglig statistik.

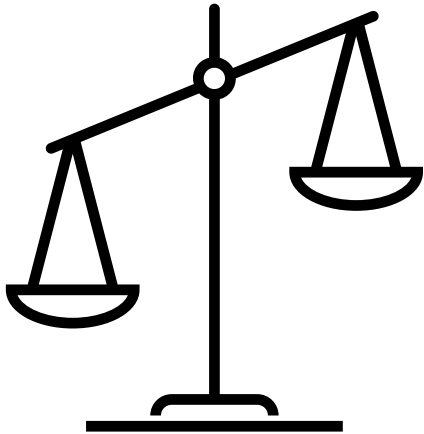
Omsättningsutveckling över tid

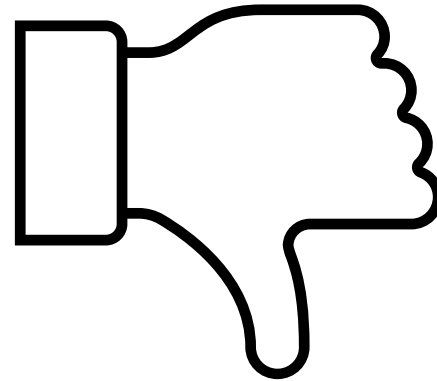
Utveckling i stadskärnan

	Bransch	Omsättning per bransch	Förändring från föregående år	Antal anställda per bransch	Förändring från föregående år	Antal verksamheter	Förändring från föregående år
	Dagligvaror	98	13	18	-3	10	0
	Beklädnad	37	-10	29	-1	7	-1
	Hem & fritid	190	2	85	15	21	2
	Kommersiell service	13	-2	19	-5	28	0
	Hotell & Restaurang	54	-2	64	-14	22	2
	Totalt	392	1	215	-8	88	3

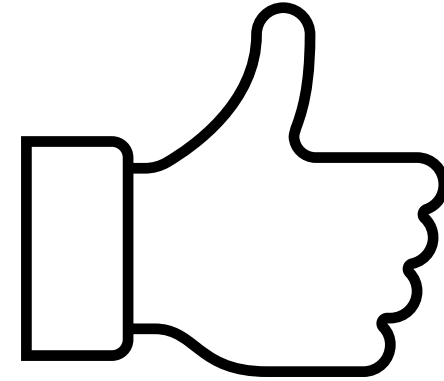
Sammanfattning

Eslöv har behållit en större andel av sin omsättning än andra jämförbara städer.

Den bransch som har haft det tuffast i stadskärnan är beklädnad.

Den bransch som haft bäst utveckling i stadskärnan är dagligvaror.

Kommunens utveckling

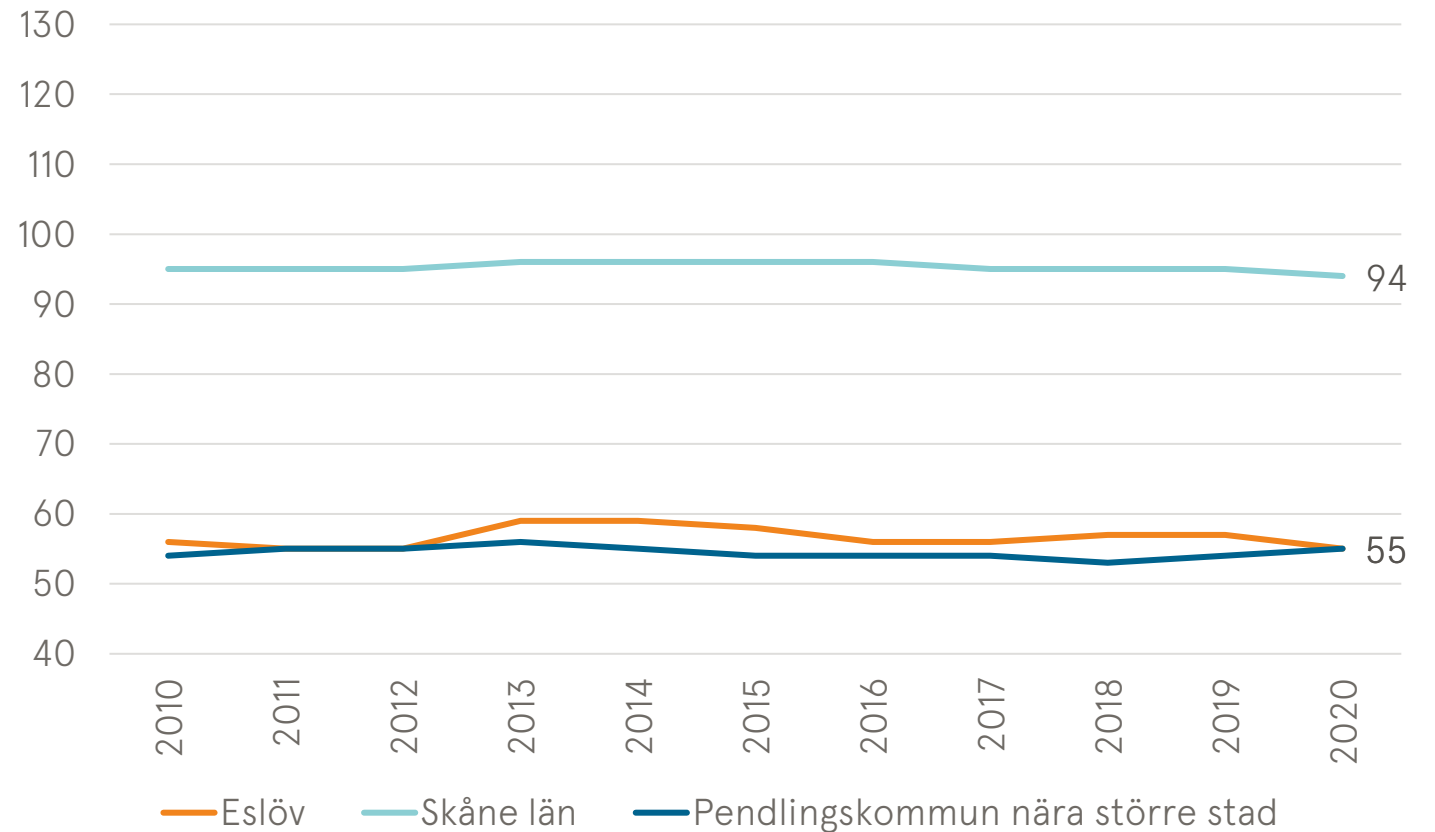

Handeln i kommunen

Försäljningsindex beskriver hur handeln förmår ta tillvara den befolkningsmässiga köpkraften och attrahera kunder från områden utanför sin kommun. Index över 100 innebär att handeln drar kunder från andra områden och index under 100 innebär att handeln har ett utflöde till andra kommuner.

UTVECKLING AV KOMMUNENS FÖRSÄLJNINGINDEX ÖVER TID

Jämfört med länet och jämförbara stadskärnor

Källa: Handeln i Sverige

Observera att typen av stad är baserad på SCB:s indelning av kommuner och inte Cityindex definition av stadstyper. SCB uppdaterade stadskategorierna 2017 och därför är det möjligt att datan för jämförbara städer inte är jämförbar innan 2018 och efter 2017.

Handelns utveckling

Stadskärnans förutsättningar påverkas av hur utbudet av handel, restauranger och andra kommersiella verksamheter förändras i kommunen och länet i stort. Om exempelvis ett köpcentrum eller ett handelsområde öppnar upp i närheten av stadskärnan blir det generellt sett svårare för stadskärnan att behålla sin omsättning. Det är därför intressant att jämföra stadskärnans försäljningsutveckling med kommunens och länets försäljningsutveckling.

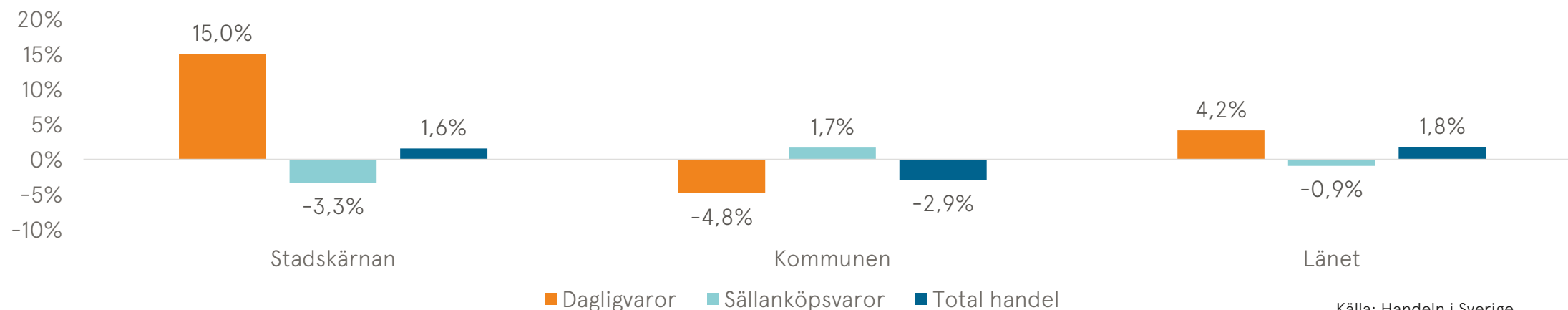
HANDELNS OMSÄTTNING

Handelns omsättning per bransch i stadskärnan, kommunen och länet 2020.

	Dagligvaror	Sällanköpsvaror	Total handel
Stadskärnan	98	227	325
Kommunen	873	390	1 263
Länet	47 662	41 245	88 907

OMSÄTTNINGSENTVECKLING I STADSKÄRNAN, KOMMUNEN OCH LÄNET

Omsättningsutveckling för handeln i stadskärnan, kommunen och länet, 2020 jämfört med 2019.

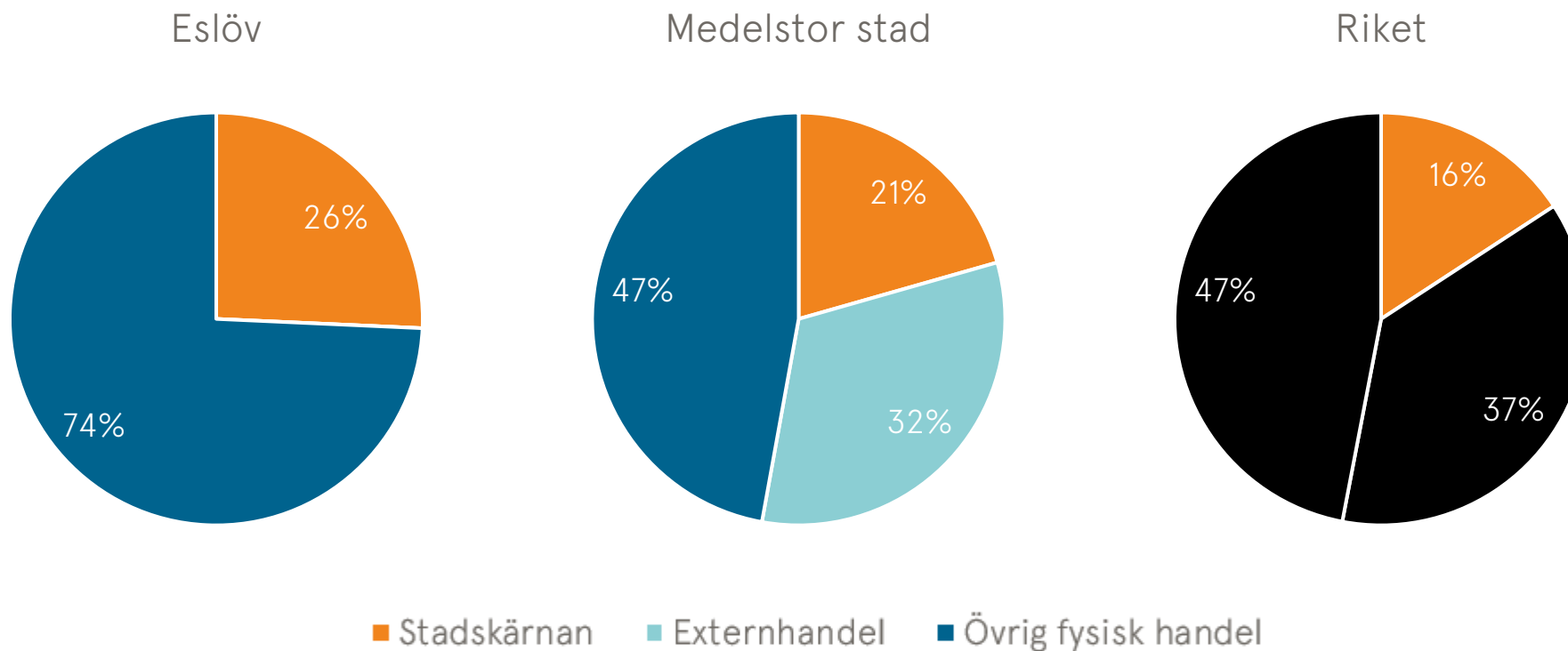

Källa: Handeln i Sverige

Var handlar man?

FÖRDELNINGEN AV FYSISK HANDEL

Den fysiska detaljhandelns omsättning i kommunen år 2020 uppdelat på försäljningsplats, i jämförelse med rikets fördelning. Externhandel avser köpcentrum och handelsområden.

Källa: Handeln i Sverige, SSCD

Lokala kommentarer

Sammanfattning

- Dagbefolkningen i stadskärnan uppgår till 78 procent av nattbefolkningen, vilket innebär ett nettoutflöde av arbetskraft från stadskärnan. Detta är betydligt lägre än för jämförbara städer.
- 10 procent av kommunens befolkning bor i stadskärnan. Detta är en betydligt högre andel än jämförbara städer.
- Omsättningen i Eslövs stadskärna ökade med 0,2 procent 2020, vilket är en bättre utveckling än andra jämförbara städer. Den bransch som gick bäst var dagligvaror, medan beklädnad tappade mest.
- Eslövs kommun har ett försäljningsindex under hundra, vilket tyder på att kommunen har ett nettoutflöde av köpkraft.
- Detaljhandelsförsäljningen har ökat mer i stadskärnan jämfört med kommunen i helhet.
- Stadskärnan står för 26 procent av kommunens totala detaljhandelsomsättning. Detta är en något större andel än jämförbara städer.

Stadsliv med människan i centrum

Praktiska perspektiv om en nystart för stadskärnorna

Årets temaavsnitt tar sin utgångspunkt i stadskärnornas omvandling. Hur ska stadskärnan förbli en attraktiv mötesplats där vi vill leva, bo och skapa när beteendemönstren förändras? Och kan pandemin ge oss en extra skjuts när det gäller att bygga en mer hållbar stad med människan i fokus?

Temaavsnittet baseras på samtal med experter som är representanter för fastighetsägare, kommuner och centrumutvecklare. Dessa experters praktiska perspektiv kompletterar de akademiska perspektiven som låg till grund för den [temarapport](#) som publicerades juni 2021.

Tillsammans ger temaavsnittet och temarapporten en helhetsbild av hur ett stadsliv med människan i centrum kan se ut.

De som intervjuats i temaavsnittet är:

FASTIGHETSÄGARE

Jon Allesson

affärsutvecklingsansvarig stadsinnovation
Atrium Ljungberg

Mona Lidén

centrumledare Utopia, Balticgruppen

Charlotte Liliegren

chef stads- och fastighetsutveckling Fabege

KOMMUN

Michaela Strömberg

näringslivsutvecklare Boden Business Park

Jonas Ward

samhällsbyggnadschef Borås

CENTRUMUTVECKLARE

Isabel Gölles

cityutvecklare Lund City

Marcus Pallvid

verksamhetsledare/centrumutvecklare för City Trollhättan

Lisa Thörn

vd Uppsala city

Tema: Den hållbara staden

Vad är en kvartersstad?

Ur ett socialt och miljömässigt perspektiv är hållbara städer en av våra viktigaste framtidsfrågor. Under pandemin har många gjort sina köp och ärenden nära hemmet, vilket kan vara positivt i den bemärkelsen att det skapar gemenskap och trygghet i kvarteret. Inte minst är det bekvämt att inte behöva ta bilen för att till exempel posta ett paket eller köpa medicin. När pandemirestriktionerna så småningom avtar finns det därför skäl att tro att kvartersstaden är här för att stanna.

En idé från Frankrike som har blivit alltmer populär på senare år är den om 15-minutersstaden. Den innebär att man ska ha 15 minuters promenad- eller cykelavstånd till allt man behöver i vardagen, såsom grundläggande service, en liten matbutik, gemensamma utomhusytor och kollektivtrafik. I konceptet ingår oftast också att begränsa biltrafiken, för att göra plats för fotgängare och cyklister.

På många håll är 15-minutersstaden redan verklighet, inte minst i våra mindre städer. Sett till omsättningen har de mindre städerna generellt sett klarat sig bättre än storstäderna under pandemin, vilket visar på vikten av att ha såväl nattbefolkning som dagbefolkning i stadskärnan. Det är dock inte helt självklart vad som ska ingå i 15-minutersstaden – hur gör man till exempel för att skapa synergier mellan stadskärnan och externa platser såsom handelsområden?

För att det ska upplevas som man har nära till det mesta i staden kan man med fördel se över det befintliga beståndet. En byggnad behöver inte bara ha en funktion; outnyttjade tak kan bli rekreationsytor och skolgårdar kan bli gröna oaser där de boende i kvarteret kan mötas.

"Kvartersstaden är önskvärd.
Människan vill ha närhet och
lätt att ta sig runt."

*Marcus Pallvid, verksamhetsutvecklare
/
centrumutvecklare för
City Trollhättan*

Kvarterstaden för ett urbant liv

Genom att skapa en kvarterstad läggs grunden för att tillhandahålla en attraktiv stadsmiljö som stadens befolkning uppskattar att bo, arbeta och leva i. I en tid då människor upplever ett uppdämt behov av att umgås och socialisera sig fyller kvarterstaden funktionen som brygga mellan stad och ett mindre "community" där individer tillåts samverka i sociala sammanhang. Detta leder i sin tur till ökad social hållbarhet och ett ökat välmående.

Kvarterstaden erbjuder urbana möjligheter som kompletterar stadskärnan med effektiva lösningar, vilka binder samman stadsdelar och reducerar avståndet inom stadens gränser.

I mindre städer finns det en tendens att allt koncentreras till stadskärnorna, medan det i landets största städer skapas flera kvarterstäder runtom city.

"I kvarterstaden får man det bästa av två världar: det lokala och nära, men också att få vara en del av ett större sammanhang."

*Charlotte Liliegren,
chef stads- och fastighetsutveckling Fabege*

Tema: En mindre ensam stad

Att motverka ensamhet

Trots att stadskärnorna är fyllda av människor upplevs ensamheten större där än på andra platser. Det kan bero på att andelen ensamhushåll är större, liksom andelen äldre. Ensamheten är särskilt påtaglig i storstäderna, som erbjuder anonymitet på både gott och ont. I kontrast har vi de mindre städerna, där det oftare upplevs som lättare att synas och höras.

Stadskärnan är en naturlig mötesplats för människor från många olika håll. Därför kan det vara idé att ha de som inte jobbar eller studerar, till exempel pensionärer, föräldralediga och arbetslösa, i åtanke vid skapandet av mötesplatser.

Enklare aktiviteter och projekt kan föra människor samman. Det kan röra sig om allt från en engagerande väggmålning till en boulebana. Då får personerna som

besöker stadskärnan något att samlas kring, och åldersöverskridande samtal uppstår.

I Eskilstuna har det centrala torget, Fristadstorget, byggts om och blivit en mer levande plats. Bland annat har torget försetts med värmeslingor för att skydda mot snö och halka under vintern, men även nya sittplatser, cykelparkeringar, konstverk och gräsområden har tillkommit. Många äldre tar med sig picknickkorgen och träffas där när vädret tillåter. Även nyanlända, som oftast inte känner så många i staden, använder sig flitigt av torget.

“En väggmålning av två katter blev en stor snackis i somras.”

Lisa Thörn, vd Uppsala city

En stad tillgänglig för alla

För att folk ska kunna besöka stadskärnan är det viktigt att den är tillgänglig för alla. Att öka tillgängligheten i staden, till exempel genom god och välfungerande kollektivtrafik, ökar möjligheterna att röra sig i den.

För att stadskärnan ska vara tillgänglig för alla är det också viktigt att det finns platser att träffas på. I Umeå kommun har man samtalat med studenter från universitetet för att ta fram ytor för icke-kommersiell verksamhet. Man jobbar med de naturområden som finns i staden och utformar dessa till mötesplatser för Umeås invånare.

“I Lund finns det mötesplatser där man ser ett tydligt samröre mellan generationer.”
Isabel Gölles, cityutvecklare Lund City

Tema: Levande gröna ytor

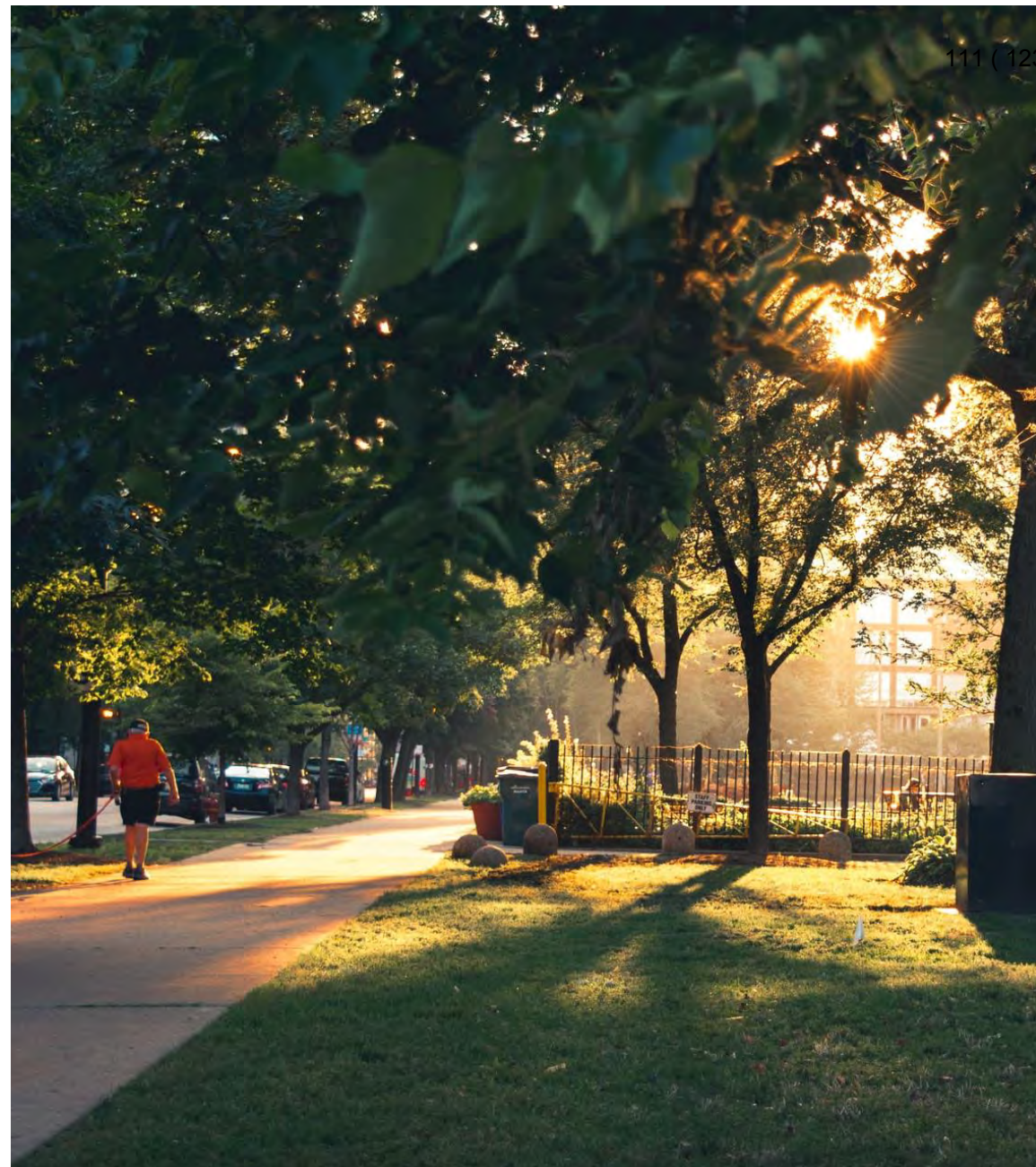
Låt de gröna ytorna sjuda av liv

Att grönområden är bra för hälsan är välkänt. Vistelser i det gröna sänker våra stressnivåer och får oss att må bättre. Pandemin har fått många att återupptäcka naturen och besöksstrycket på grönytor och rekreationsområden har varit högt. Förståelsen för grönskans betydelse har ökat och det finns en vilja att tillgängliggöra den än mer – och att optimera dess hälsoeffekter.

För städerna handlar det om att försöka se till att grönytor är så artrika och levande som möjligt. I städer med flera separata grönområden finns det en poäng i att aktivera stråken mellan parkerna och utrymmena mellan husen för att på binda ihop områdena. Lika viktigt

är det att fylla de gröna ytorna med möjlighet till aktiviteter och liv. Exempelvis anlades en uppskattad pulkabacke mitt i Trollhättans centrum. Staden kan skapa ytor som blir en morot som näringsliv och föreningar kan fylla med innehåll.

Miljöforskaren Matteo Giusti förklarar att exakt hur stora hälsoeffekterna blir är delvis individuellt och beroende av hur individens relation till naturen sett ut genom livet. "Ju starkare band man har till naturen, desto större är hälsoeffekterna, och därför är det viktigt att grundlägga en positiv relation till naturen redan som barn".

Grön park binder ihop staden

I Borås har kommunfullmäktige beslutat att binda ihop staden med en fem kilometer lång park. Parken är en länk mellan två naturområden, men går också förbi flera centrala omvandlingsprojekt, stadskärnan, kyrkogårdar och ån Viskan som rinner igenom staden.

Parken gör att många Boråsare får nära till ett grönområde där de kan transportera sig, träna eller återhämta sig. I anslutning till parken planeras också skoletableringar, eftersom barnen då slipper gå till skolan på trafikerade vägar.

Parken blir även en länk som binder samman innerstaden med mer utsatta områden, såväl fysiskt som mentalt.

Arbetet med parken kommer växa fram bit för bit i etapper. Målet är att parken ska stå färdig om 20 år.

“Parken binder ihop Borås
– både fysiskt och mentalt.”

*Jonas Ward, samhällsbyggnadschef
Borås*

Tema: Framtidens urbana kontor

Kontorens vara eller icke vara

Coronapandemin har för många kontorsanställda inneburit hemarbete, och radikalt förändrade förutsättningar för möten och arbetsliv. Kontorens framtid har vid flera tillfällen ifrågasatts, och hemmakontoren har i vissa fall blivit en permanent lösning.

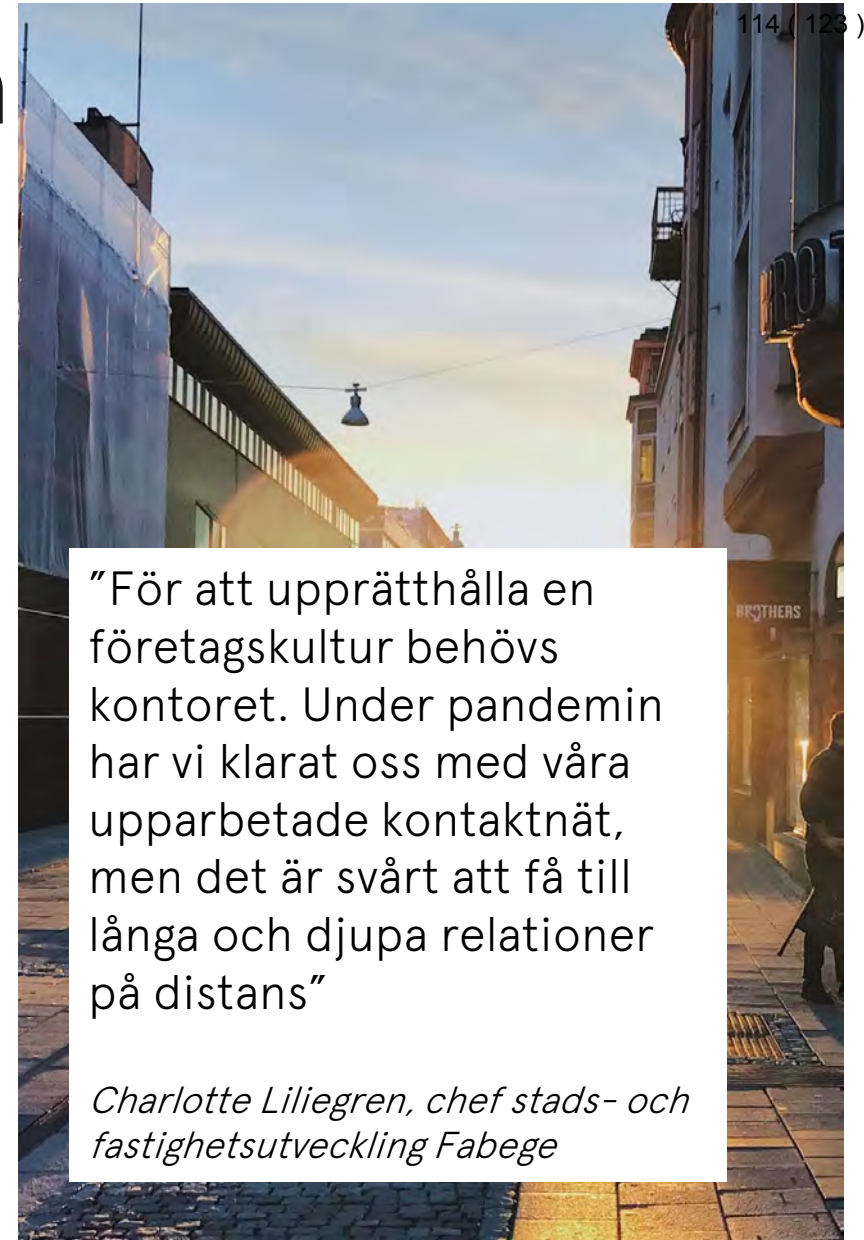
Vissa arbetsgivare har till stor del övergått till hemmakontor, och då gäller det att se till att medarbetaren har ordentliga förutsättningar för att kunna utföra sitt arbete hemifrån. De flesta längtar dock tillbaka till en plats där de får möta sina gamla kollegor och lära känna de nya. Kontoret är viktigt för att upprätthålla såväl företagskulturen som det sociala livet, och för alla som har fått ett nytt jobb under pandemin har det varit svårt att utveckla relationer med kollegorna.

För stadskärnan är kontoren viktiga aktörer för att driva på konsumtionen. Omsättningstappet i storstadskärnorna är mycket större än tappet i de mindre stadskärnorna, vilket delvis kan tänkas förklaras av att kontoren utgör en större andel av fastighetsbeståndet i storstäderna.

I takt med att smittspridningen avtar är det också tydligt att svenskarna snabbt söker sig tillbaka till stadskärnor och arbetsplatser. Vi saknar de mänskliga interaktionerna bortom datorskärmarna, och söker oss inte bara till de traditionella kontoren utan även till ytor för co-working där vi kan lära känna nya människor.

Utbudet i närområdet är också en viktig del i vad som gör ett kontor attraktivt, vilket kan komma att bli en betydande faktor för att få kontorsarbetarna att komma tillbaka efter en lång period av hemarbete.

I Umeå vittnar man om ett enormt tryck på alla typer av kontor i centrum, såväl co-workingytor som egna kontor av olika storlekar, och att det är svårt att tillgodose efterfrågan när folk börjat hitta tillbaka till stadskärnan. Framför allt små bolag är intresserade av co-workingyta, då det finns en vana vid att arbeta ensam, men kontoren fyller alltså en viktig funktion.

“För att upprätthålla en företagskultur behövs kontoret. Under pandemin har vi klarat oss med våra upparbetade kontaktnät, men det är svårt att få till långa och djupa relationer på distans”

Charlotte Liliegren, chef stads- och fastighetsutveckling Fabegre

Kontorens utformning

Trots att många har känt sig ensamma under pandemin har möjligheten till egentid uppskattats. Framtidens kontor har därför större krav på sig att erbjuda det som hemmet inte kan erbjuda. Vad detta är kan variera från person till person, till exempel en ostörd arbetsplats utan barn eller en social plats där man kan stöta och blöta idéer med sina kollegor.

Många tycker att de jobbar bättre när de är hemma än när de är på kontoret. Därför är det också viktigt att försöka tillgodose medarbetarnas behov av både social interaktion och ostörd tid för att kunna skapa ett så bra kontor som möjligt.

För att verkligen lyckas med att skapa en arbetsplats som uppfyller kraven kan det dock behövas riktlinjer, till exempel att flexibiliteten stöttas upp med en policy om att vara på kontoret regelbundet. Om man tror att det inte är så många andra på kontoret är det mindre sannolikt att man åker dit, även om man egentligen skulle vilja det.

”Alla de undersökningar som kommit under pandemin, där medarbetare tycker till om sin arbetssituation, hjälper oss att utforma ännu mer kreativa och produktiva kontor för framtiden.”

*Jon Allesson, affärsutvecklingsansvarig
stadsinnovation Atrium Ljungberg*

Framtidens A-lägen

Pandemins förändrade arbetsliv har fått många att ifrågasätta sådant som tidigare har tagits för givet. En av de tydligaste aspekterna är restiden som sparas vid hemarbete, särskilt i storstäderna.

Många arbetsgivare brottas nu med frågan om resan till kontoret, och försöker anpassa sig till de anställdas efterfrågan på kortare restid. Ett alternativ är att flytta kontoret, eller att ha flera mindre kontor i olika delar av staden. Ett annat är att komplettera huvudkontoret med co-workingyta på olika platser så att de anställda kan välja var de vill jobba. Här har små och medelstora städer, med ofta naturligt kortare avstånd mellan hem och arbete, en fördel.

Samtidigt som det finns en ökad efterfrågan på korta pendlingstider kan hemarbetet också möjliggöra det motsatta – att medarbetarna är villiga att ta sig längre sträckor när de inte behöver vara på arbetsplatsen varje dag.

Stadskärnan har länge varit en naturlig och attraktiv plats för kontorsetableringar. Dessutom gynnas stadskärnan av att här finns närhet till allt det som staden har att erbjuda, vilket gör att ett kontorsbesök erbjuder mer än bara en ren kontorsvistelse. En eventuell kontorsflytt måste därför tänkas igenom noga.

Som arbetsgivare vill man finnas på en attraktiv plats. Kontorets placering är en viktig del av företagets 'employer branding'. Medarbetarna vill vara där de känner sig stimulerade, exempelvis i närheten av handel, service, kultur och mat och dryck. Det finns dock inte bara *ett* recept för framgång, utan platsen bör stämma överens med vilken typ av anställda man vill locka till sig.

Ett kontor i framtidens A-läge erbjuder alltså inte bara närhet till hemmet, utan även en kringliggande miljö som sammanfaller med företagets nisch och värderingar.

”Arbetsgivare kan lägga ner satellitkontor och satsa på en kombination av hemmakontor eller flexibel coworking och ett större, häftigare regionkontor.”

Mona Lidén, centrumledare Utopia, Balticgruppen

Tema: Stadskärnans unika identitet

Kulturskaparna

Kultur är viktigt för stadens identitet. Särskilt viktigt är det i stadskärnan, som kan ses som ett skyltfönster för staden. Detta bygger på ett engagemang från både kommunen och kulturutövarna.

Vilken kultur som ska finnas i stadskärnan sätter endast fantasin gränserna för. En av de bästa saker man kan göra är därför att inte stå i vägen för kulturen, utan att stötta de initiativ som tas av exempelvis lokalbefolkningen.

I de små och mellanstora städerna räcker det oftast med att några personer känner varandra för att initiera en kulturverksamhet. Visserligen är det inte alltid lätt att hitta ekonomiska medel till kultur, men det är inte kultursektorn ensam om. Inte minst detaljhandeln har det kämpigt ju mer e-handeln växer.

Att kultur innebär stora möjligheter till diversifiering kan också skapa utmaningar. Eftersom kultursektorn är så mångsidig kan det vara svårt att samla den, och konsekvenserna blir att samordningen mellan kultursektorn och kommunen blir svår.

En möjlig lösning är att anställa en kulturlots som underlättar initiativtagande och kontakten mellan kulturaktörer, kommuner, fastighetsägare och centrumutvecklare.

”En staty kan göra att en promenad blir något mer än att bara transportera sig från ett ställe till ett annat.”

*Jonas Ward, samhällsbyggnadschef
Borås*

Kultur – framtidens handel?

Många vittnar om både ett ökat utbud och en ökad efterfrågan på kommersiell kultur och andra identitetsskapande verksamheter i stadskärnan.

Föreställningen om att kulturen inte kan stå på egna ekonomiska ben bör utmanas – begreppet kultur inbegriper en stor variation, och genom att tänka nytt och innovativt finns möjlighet att skapa nya affärsmodeller. När kulturen ges plats i staden hjälper det till att ge platsen identitet och unicitet, och det kan ge en riktning till stadens övriga utbud och handel i att hitta sin egen lokala nisch.

Även de aktörer som inte är de bäst betalade kan vara en värdefull del av erbjudandet. Identiteten som skapas, eller publiken som attraheras, kan öka lönsamheten i närliggande kontorsbyggnader och kommersiella verksamheter.

Kulturen betalar inte nödvändigtvis de högsta hyrorna, men de betalar. Det är ofta specifika personer med en särskild genomförandekraft som man väljer att satsa på. Det gäller bara att hitta rätt person.

Ett rikt kulturliv i närheten av kontoren kan göra de mer attraktiva genom att det drar arbetskraft dit. I London finns det exempelvis flera co-workingytor med ett kulturtillägg på hyran. I utbyte mot detta tillägg får de anställda alltså ta del av utbudet, och på så sätt finansiera det lokala kulturlivet.

Samtidigt är det viktigt att invånarna får en känsla av att man hinner ta del av allt man önskar. Därför är det viktigt att ha god kommunikation med kulturutövarna, och att aktiviteterna sprids ut både i tid och rum.

”Lokalt mathantverk har exploderat de senaste åren.”

Mona Lidén, centrumledare Utopia, Balticgruppen

Sammanfattning och rekommendationer för stadskärnor

MUNKEN
fe å sånt

Sammanfattning

Flöden skapar konsumtion

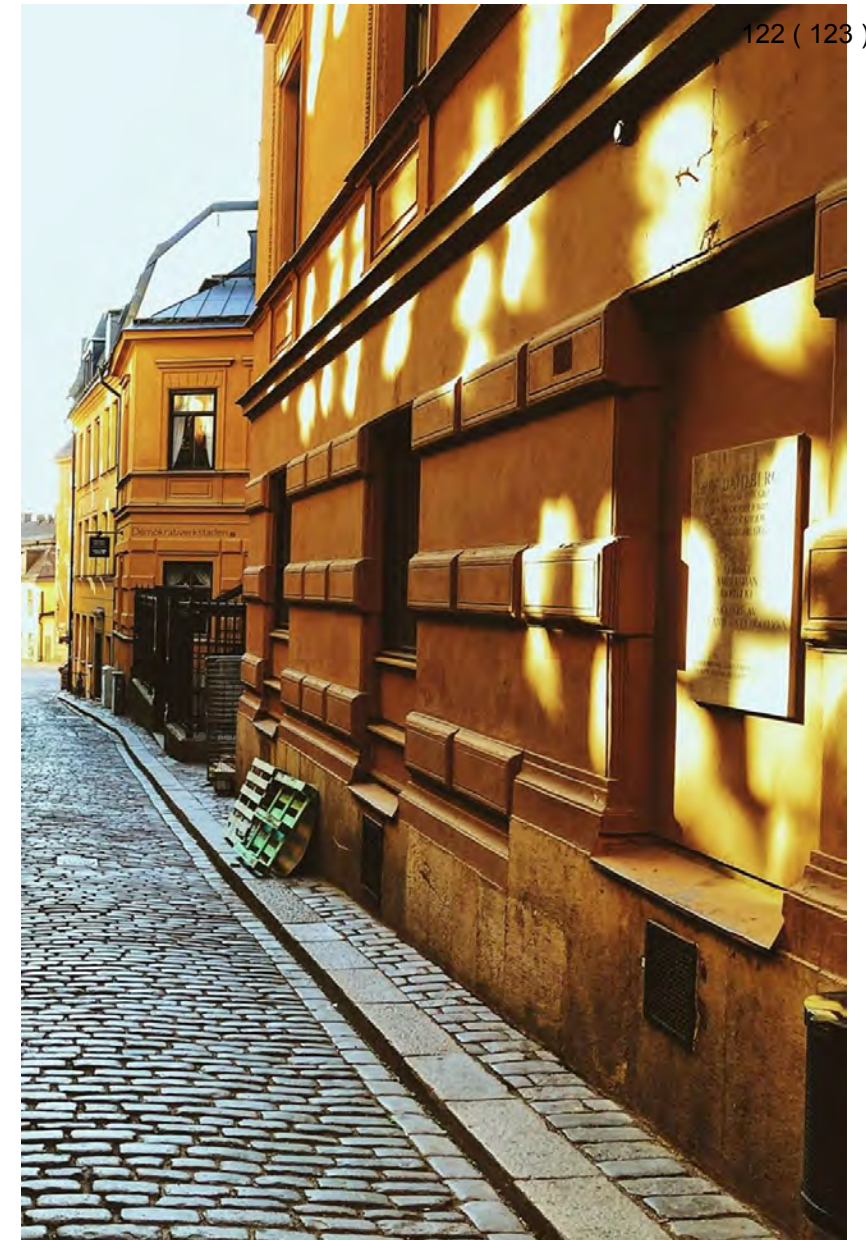
- Trots pandemin växte detaljhandeln under 2020, dock är variationen mellan både branscher och olika typer av handelsplatser stor.
- 2020 var ett tufft år för stadskärnorna. Omsättningen i de i Cityindex kartlagda kommersiella verksamheterna minskade med 17 procent jämfört med 2019.
- Dagligvaruhandeln hade en positiv utveckling samtidigt som hemarbete och restriktioner gjorde att omsättningen för beklädnad, restauranger och kommersiell service minskade kraftigt och att hotellen minskade sin omsättning med ungefär hälften.
- Det finns stora skillnader mellan stadskärnetyperna. De kommersiella verksamheterna har sett ett mindre tapp i de mindre städerna än i storstäderna.
- Flöden skapar konsumtion. Dock minskade besöksflödena mer än de kommersiella verksamheternas omsättning, vilket indikerar färre besök men mer i shoppingpåsen på vägen hem.
- Återgången till stadskärnorna syns tydligt i flödesstatistiken, ledd av minskade restriktioner och ökande kontorsarbete. Stadskärnorna som har tappat flest besökare är de som återhämtar sig snabbast.
- Stockholm stod för hälften av det totala omsättningstappet i Sveriges 107 stadskärnor, men har också bäst förutsättningar för en snabb återhämtning.

Rekommendationer

Framtidens stadskärna utvecklas ständigt

- Attraktiva platser är unika, trygga, erbjuder mångfald och genererar stora flöden för många verksamheter.
- Stadsutveckling är värdeskapande, bland annat genom att en branschbredd hjälper en stadskärna att klara toppar och dalar bättre. Av detta skäl ser vi återhämtningen komma snabbare till storstäderna.
- Försök att behålla de ökade snittköpen även efter pandemin genom att paketera shoppingupplevelsen och få besökarna att spendera mer.
- Att bygga en kvartersstad sker inte över en natt men den filosofi som kvartersstaden bygger på för med sig många positiva effekter. Reflektera över hur stadens ytor kan användas för flera olika syften och fungera som mötesplatser under olika tider på dygnet.
- En trygg och säker stadskärna – som det är lätt att ta sig till och från under olika tider på dygnet – ger möjligheter till möten mellan generationer och kan minska människors ensamhet.
- Gröna ytor är viktiga – men lika viktigt är att de fylls med innehåll och aktiviteter. Det handlar dels om att tillgängliggöra grönområdena så att de blir attraktiva att vistas i, men också om att skapa möjligheter för olika aktörer att nyttja dem.
- Trots ökat hemarbete har kontorsytorna en ljus framtid – men kommer sannolikt mer att ha karaktären av sociala och kreativa mötesplatser. Framtidens A-lägen kommer att finnas i anslutning till platser där människor vill vistas, och ytorna måste vara flexibla och möjliggöra olika typer av möten.
- Ett rikt kulturutbud är en allt viktigare del av en levande stad. Samverkan är en nyckelfråga för att möjliggöra ett varierande och ekonomiskt bärkraftigt utbud. Att anställa en kulturlots kan vara ett effektivt sätt att föra olika aktörer samman.

För mer information om Cityindex:

Anna Liljenby, expert stadsutveckling
Fastighetsägarna GFR
070-955 60 34, anna.liljenby@fastighetsagarna.se

Anna Wiking, näringspolitisk chef
Fastighetsägarna Syd
070-955 31 32, anna.wiking@fastighetsagarna.se

Christina Friberg, expert stadsutveckling
Fastighetsägarna MittNord
070-349 91 25,
christina.friberg@fastighetsagarna.se

Helena Olsson, chef stadsutveckling
Fastighetsägarna Stockholm
070-520 81 10, helena.olsson@fastighetsagarna.se

För frågor om rapporten:

Miko Roth, detaljhandelsanalytiker
HUI Research
070-714 51 65, miko.roth@hui.se

